

Univerzita Pardubice

Fakulta zdravotnických studií

Postoje mladé generace k instituci manželství

Lucie Vyčichlová

Bakalářská práce

2015

Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Vyčichlová**
Osobní číslo: **Z12109**
Studijní program: **B5350 Zdravotně sociální péče**
Studijní obor: **Zdravotně-sociální pracovník**
Název tématu: **Postoje mladé generace k instituci manželství**
Zadávací katedra: **Katedra porodní asistence a zdravotně sociální práce**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Studium literatury, sběr informací a popis současného stavu řešené problematiky.
2. Stanovení cílů a metodiky práce.
3. Příprava a realizace výzkumného šetření dle stanovené metodiky.
4. Analýza a interpretace získaných dat.
5. Zhodnocení výsledků práce.

Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucího**
Rozsah pracovní zprávy: **35 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:


1. FIALOVÁ, Ludmila et al. Představy mladých lidí o manželství a rodičovství. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2000. ISBN 80-85850-87-7.
2. KATRŇÁK, Tomáš et al. Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-352-3.
3. KRAUS Blahoslav; Věra POLÁČKOVÁ. Prostředí, člověk, výchova. 1. vyd. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.
4. MATOUŠEK, Oldřich. Rodina jako instituce a vztahová síť. 3. vyd. Praha: Slon, 2003. ISBN 80-86429-19-9.
5. MAŘÍKOVÁ, Hana. Proměny současné české rodiny. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2000. ISBN 80-85850-93-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Kateřina Peřinová**
Katedra porodní asistence a zdravotně sociální práce

Datum zadání bakalářské práce: **1. října 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. července 2015**


prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.
děkan

L.S.


Mgr. Markéta Moravcová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 27. března 2015

PROHLÁŠENÍ AUTORA

Prohlašuji: Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 17. 7. 2015

.....
Lucie Vyčichlová

PODĚKOVÁNÍ

Velice ráda bych poděkovala Mgr. Kateřině Peřinové za pomoc, trpělivost, odborné vedení a cenné rady, které mi poskytla při psaní mé bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na postoje mladé generace k instituci manželství. Převážně se zabývá manželstvím a nesezdaným soužitím, jejich výhodami a nevýhodami. Dále se věnuje také trendu odkládání mateřství, bezdětnosti a postojů mladých lidí k těhotenství.

Výzkumná část práce zjišťuje především názory a postoje mladých lidí, rozdělených dle pohlaví, na manželství a nesezdané soužití a také na rodičovství. Výzkum proběhl pomocí dotazníkového šetření.

Klíčová slova: manželství, nesezdané soužití, rodičovství, těhotenství, postoj, názor, mladí lidé

ANNOTATION

This thesis is focused on attitudes of young generation to the institute of marriage. It is mainly engaged in marriage and single coexistence and their advantages and disadvantages. Moreover, this thesis engages in trend of postponing motherhood, childlessness and attitudes of young people to pregnancy.

Research part of this thesis finds out opinions and attitudes of young people divided by gender on marriage and single coexistence and also on parenthood. Research was made by questionnaire.

Key words: marriage, single coexistence, parenthood, pregnancy, attitude, opinion, young people

OBSAH

Obsah.....	7
Seznam tabulek.....	9
Seznam obrázků.....	10
Úvod	11
1 Cíl práce	13
2 Historie manželství	14
2.1 Starověké Řecko a Řím	14
2.2 Křesťanství	14
2.3 Středověk	14
2.4 Reformace a protireformace	15
2.5 Industrializace a protoindustrializace	15
2.6 Modernizace a současnost	16
3 Manželství.....	17
3.1 Pojem manželství.....	17
3.2 Manželství v číslech	17
4 Nesezdané soužití.....	19
4.1 Pojem nesezdané soužití	19
4.2 Dělení nesezdaného soužití	19
4.3 Nesezdané soužití v číslech	21
5 Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití.....	22
5.1 Výhody a nevýhody manželství	22
5.1.1 Výhody.....	22
5.1.2 Nevýhody.....	23
5.2 Výhody a nevýhody nesezdaného soužití.....	24
5.2.1 Výhody.....	24
5.2.2 Nevýhody.....	25

6	Ekonomická a právní stránka manželství a nesezdaného soužití.....	27
6.1	Dědictví	27
6.2	Vdovský důchod	27
6.3	Výhody na daních	28
6.4	Životní minimum.....	28
6.5	Byt a převod nájmu.....	28
6.6	Společné jmění manželů	28
6.7	Práva dítěte	29
7	Odkládání mateřství, bezdětnost	30
7.1	Trend odkládání rodičovství.....	30
7.2	Bezdětnost	31
8	Výzkumné otázky	33
9	Metodika	34
10	Výsledky.....	35
11	Diskuze.....	52
12	Závěr.....	58
13	Použitá literatura	60
14	Použité internetové zdroje	62
15	Seznam příloh.....	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Průměrný věk matky při narození dítěte (podle pořadí)	30
Tabulka 2 Věk respondentů	36
Tabulka 3 Původní rodina	37
Tabulka 4 Vhodný typ soužití	38
Tabulka 5 Věk pro uzavření manželství.....	39
Tabulka 6 Názor na uzavření manželství	41
Tabulka 7 Důvody uzavírání sňatku v pozdějším věku	43
Tabulka 8 Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití - ženy	44
Tabulka 9 Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití – muži	45
Tabulka 14 Doživotní věrnost	47
Tabulka 15 Chcete děti?	48
Tabulka 16 Ideální věk pro založení rodiny.....	49
Tabulka 17 Vstup do manželství v případě těhotenství	51

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Sňatečnost svobodných žen v letech 1961 – 2013 (23).....	18
Obrázek 2 Sňatečnost a rozvodovost 2012 – 2013 (26).....	18
Obrázek 3 Zastoupení osob žijících v nesezdaných a v sezdaných soužitích podle věku a pohlaví, 2011 (21).....	21
Obrázek 4 Podíl dětí narozených mimo manželství v letech 1950 – 2011 (23)	26
Obrázek 5 Pohlaví respondentů	35
Obrázek 6 Věk respondentů	36
Obrázek 7 Původní rodina.....	37
Obrázek 8 Vhodný typ soužití.....	38
Obrázek 9 Věk pro uzavření manželství	39
Obrázek 10 Názor na uzavření manželství.....	41
Obrázek 11 Doživotní věrnost	47
Obrázek 12 Ideální věk pro založení rodiny	49
Obrázek 13 Vstup do manželství v případě těhotenství.....	51

ÚVOD

Postoje mladé generace k instituci manželství jsem si zvolila jako téma své bakalářské práce, jelikož je toto téma hodně diskutované v současné společnosti a také hlavně z toho důvodu, že je mi tato věková skupina velice blízká. Sama se v jejím prostředí pohybuji a patřím do ní.

Stále více stoupá průměrný věk, kdy lidé uzavírají sňatek a kdy si pořizují první dítě. V minulosti se tato věková hranice pohybovala kolem dvaceti let a nyní je to až kolem třiceti let. Spousta mladých lidí považuje manželství za přežitok, proto do něho nechtějí vstupovat a vyhovuje jim žít v nesezdaném soužití, zatímco v minulosti bylo prakticky nepředstavitelné z pohledu společnosti, že by spolu dva lidé žili bez manželského svazku, či dokonce založili rodinu v nesezdaném soužití.

Oproti tomu v dnešní době se toto soužití stalo trendem, ale nejen to, společnost se absolutně nebrání i možnostem, jako jsou svobodné matky či soužití bez dětí. Mnohé výzkumy a statistiky Českého statistického úřadu dokazují to, že v České republice neustále klesá porodnost, zvyšuje se věk matek prvorodiček, lidé žijí stále častěji pouze v partnerství, a také přibýlo rozvodů.

Teoretickou část bakalářské práce jsem zaměřila na výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití. Popisuji vývoj manželství od starověkého Řecka a Říma až po současnost a snažím se porovnat manželství a partnerství, jak z pohledu společnosti a osobních preferencí mladých, tak i z pohledu právního a ekonomického.

Ve výzkumné části bakalářské práce zjišťuji postoje mladých lidí, rozdělených dle pohlaví, k manželství. Mým hlavním cílem je odpovědět na otázky, zda považují dotazovaní za důležité uzavírat manželství v případě těhotenství. Jaký typ soužití považují dotazovaní za nejvhodnější pro svůj život? Jaké výhody a nevýhody spatřují dotazovaní v manželství? Jaké výhody a nevýhody spatřují dotazovaní v nesezdaném soužití? Odpovědi respondentů porovnávám dle pohlaví. Díky tomu, chci zjistit, proč pro muže a ženy není dnes manželství a rodičovství jednou z hlavních priorit jejich života.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍL PRÁCE

Cílem teoretické části práce je poukázat na celkový vztah mladé generace k manželství a mateřství v současné společnosti.

Hlavním cílem výzkumné části práce je zjistit, jaký postoj zaujímají muži a ženy k institutu manželství.

Díličními cíli jsou zjistit a porovnat preference mladé generace dle pohlaví k nesezdanému soužití či tradičnímu manželství. A zjistit a porovnat postoje mužů a žen, zda případné těhotenství má vliv na jejich rozhodnutí ke vstupu do manželství.

2 HISTORIE MANŽELSTVÍ

2.1 Starověké Řecko a Řím

Historie manželství je zakořeněna již v klasických civilizacích antického Řecka a Říma. V Řecku ženy dostávaly věno, a pokud neměly bratra, stávaly se dědičkami. Tento systém způsoboval, že se majetek nepředával už pouze jenom mezi mužskými členy rodové linie. V Římě tomu bylo jinak. Věno sloužilo ženě převážně jako ochrana před ekonomickými následky rozvodu. Velmi rozšířené byly také sňatky blízkých příbuzných a to z důvodu, aby majetek zůstal v rodinném kruhu. V Řecku tyto sňatky byly dokonce předepsané a to v případech, kdy se žena stala dědičkou. (4)

2.2 Křesťanství

V průběhu historického vývoje bylo manželství radikálně ovlivněno křesťanstvím, které zakazovalo uzavírat manželství s blízkými příbuznými a prosazovalo nerozlučitelnost manželství. Církev tímto usilovala o co nejširší dohled nad obyvatelstvem, aby svůj majetek neudržovali v rodinném kruhu, ale aby ho obyvatelé odkazovali církvi. Sňatky, které byly uzavřeny v rámci blízkých příbuzných, byly označovány jako „*incasta*“, tedy incestní. Křesťanská církev dále nepodporovala opakované sňatky žen, jelikož jim svobodné ženy popř. vdovy poskytovaly velkou část finančních zdrojů, šířily slovo boží mezi ostatní ženy a také hrozilo, že se žena provdá za ne-křesťana. (4)

2.3 Středověk

V období středověku záleželo na postavení jedince v hierarchii a podle toho se odrážely a lišily modely rodiny a manželství. Velmi vzácně se vyskytovaly generační domácnosti, společnost se orientovala spíše na nukleární rodinu¹. Otázka o možných odlišnostech středověké a moderní společnosti se objevuje v evropském modelu manželství (evropský sňatkový vzorec). „*Muži a ženy si v tomto modelu běžně hledali před uzavřením manželství práci mimo domov a shromažďovali úspory, aby si mohli založit vlastní domácnost. Pozdější sňatky také vedly k jistým rysům rodinného života, které bývají spojovány s modernizací – méně rodičů a prarodičů, méně komplexních domácností, větší svoboda při volbě partnera a zkušenější rodičovství a péče o děti*“ (4, str. 78) Ovšem i v této době za širokou škálu pravidel rodinného života odpovídala církev a pokud došlo k jejich

¹ Rodina skládající se pouze z otce, matky a dětí žijících pohromadě

porušení, rozhodoval církevní soud. S příchodem renesance, reformace a osvícenství došlo ke změně. (4)

2.4 Reformace a protireformace

Po renesanci docházelo v rodinách ke změnám v náboženské praxi a přesvědčeních a dále v procesu sekularizace², díky nástupu vzdělanců a rozvoji systémů poznání. Rodinný život regulovaly majetkové nároky církve. Jakmile se však tyto nároky změnily, změnil se i normy rodinného života. Aspekty domácího života ovládali muži. Avšak více jak polovina otců byla neschopná a neochotná plnit své rodičovské povinnosti, k čemuž také přispěla tovární výroba. Proto ženy byly nejdůležitější postavou v rodině. Ženy přebíraly péči o děti a byly schopné pracovat až do úpadku jenom, aby uživily sebe a své děti. V tomto období se také navyšoval počet manželských sporů, jelikož křesťanská církev vyvíjela tlaky na udržení manželství. Dalo se předpokládat, že u mužů, kde byla vysoká tolerance k manželskému násilí a sexuální nevěře, zákaz rozvodů vyhovuje. Proto, pokud byla příležitost, se ve vzniku rozvodu a rozchodu častěji iniciovaly ženy i přesto, že se poté musely potýkat s ponižujícím postavením osamělého rodiče ve společnosti. (4)

2.5 Industrializace a protoindustrializace

V průběhu protoindustrializace a industrializace nabývaly normy rodinného života stále větší váhu díky růstu střední třídy. Stále častěji ženy i děti pracovaly doma například při tkaní. Dětská práce byla „kapitálem chudého člověka“, díky čemuž vzrostla výrazně porodnost, jelikož děti získaly větší „ekonomickou hodnotu“. Avšak postupem času se začal v 18. století otec prosazovat jako jediný a nejvyšší živitel rodiny, což podpořily vysoké mzdy vyplácené v továrnách, které se s prací vykonávanou doma nedaly srovnávat. V této době se začínají nejvíce objevovat volná soužití partnerů. Tato soužití byla nejčastější u dělnické třídy, jelikož si nemohli dovolit výdaje za svatbu a zároveň se vyhýbali jakémukoli trvalému závazku. Bylo možné uzavřít sňatek ústní dohodou a poté ho i neformálně rozpustit např. „prodejem manželky“³. (4)

² Zesvětštění, neboli potlačení vlivu náboženství

³ Žena dostala ohlávku kolem krku, ruky nebo paže. Manžel ji předvedl ostatním mužům, a poté ji prodával ve veřejné aukci.

2.6 Modernizace a současnost

V druhé polovině 19. století se práce ocitla v konfliktu rolí v domácnosti. Ženy byly zaměstnávány v továrnách, kvůli čemuž trávily dlouhá časová období mimo domov. Překážkou se začaly stávat porody i péče o děti. V důsledku toho většina žen mívala maximálně dvě děti, což se udrželo dodnes a stává se trendem mít pouze jedno či žádné dítě. I přesto, že se zvyšuje ochota mužů v domácnosti pomáhat, stejně většinu domácích prací vykonávají ženy.

Pro dnešní společnost je typická značná míra komfortu, proto většina žen pracuje – aby udržely životní úroveň rodiny, ale také i pro své vlastní uspokojení. Rodina tím pádem jde v mnohých případech do pozadí. (4) (17)

3 MANŽELSTVÍ

3.1 Pojem manželství

Manželství je forma vztahu mezi mužem a ženou, která je historicky podmíněna a společností schvalována a dále manželům stanovuje práva a povinnosti k sobě navzájem, k dětem a ostatním příbuzným. Jedná se o právní spojení mezi mužem a ženou, které je podmíněno zákonem, díky němuž může vzniknout i zaniknout. Hlavním účelem je založení rodiny a řádná výchova dětí. Manželství je založeno na dobrovolnosti. Vzniká souhlasným projevením vůle muže a ženy do manželství vstoupit. Aby byla naplněna platnost obřadu, musí probíhat buď před stanoveným orgánem státu, nebo před orgánem církve a za přítomnosti dvou svědků. (2)

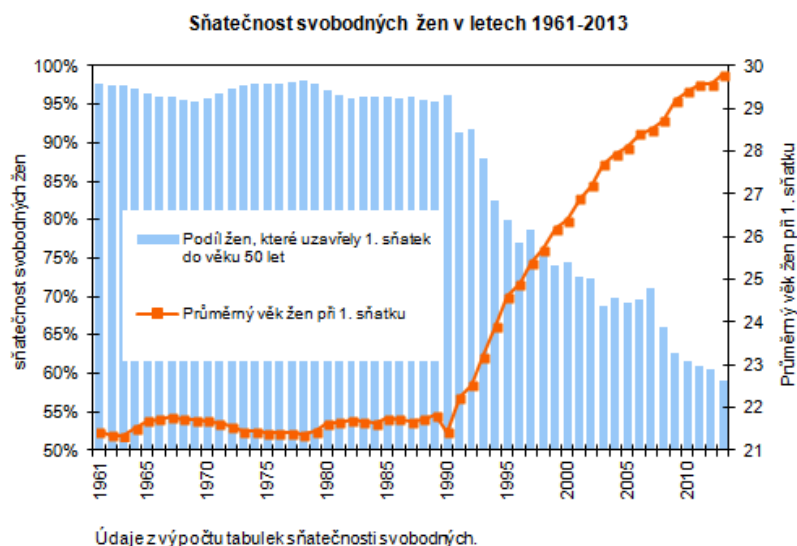
Manželství může být *monogamní* a *polygamní* svazek, ovšem podle českého rodinného práva je manželství právně upravený monogamní trvalý svazek mezi mužem a ženou, tudíž nepřipouští žádnou formu polygamního manželství. Dále je v České republice možný vstup do tzv. *registrovaného partnerství*, kdy dochází ke sňatku dvou osob stejného pohlaví. (17)

Manželství může zaniknout několika způsoby:

- smrtí jednoho z manželů, tedy prohlášením jednoho z manželů za mrtvého
- rozvodovým řízením, jehož součástí je i rozhodnutí o výchově a výživě nezletilých a nezaopatřených dětí, umístění dětí do péče jednoho z rodičů a majetkové vyrovnání
- ve zvláštních případech může být manželství anulováno (17)

3.2 Manželství v číslech

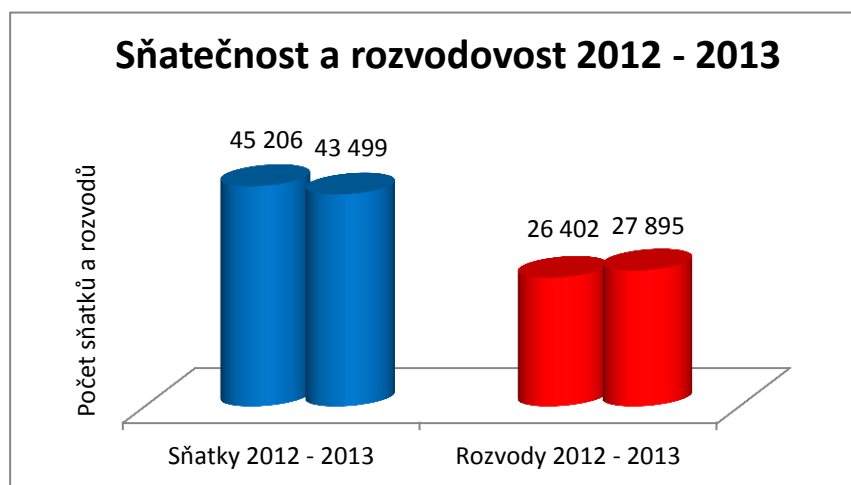
V osmdesátých letech 20. století se počet sňatků v České republice pohyboval v rozmezí mezi 80 - 90 000 ročně. Od roku 1990 stále klesá a v roce 1995 dosáhl hodnoty 54 000. Stále se zvyšuje věk nevěst i věk ženichů při jejich prvním sňatku. Za posledních deset let se zásadně změnila věková struktura snoubenců. V osmdesátých letech se muži ženili v průměru ve 24 letech a ženy ve 21 letech. Tento ukazatel se pak v roce 1995 změnil na hodnotu 26 let u mužů a 24 let u žen. (11)



Obrázek 1 Sňatečnost svobodných žen v letech 1961 – 2013 (23)

„V roce 2003 klesl poprvé v České republice roční počet sňatků pod 50 tisíc. Od roku 2004 se počet uzavřených manželství začal opět zvyšovat, avšak ne nikterak výrazně. Výraznější nárůst nově vzniklých manželství přinesl až rok 2007, kdy bylo uzavřeno o 4,3 tisíce manželství více než v roce předchozím. Meziroční nárůst byl tehdy dokonce větší než celkový nárůst z období let 2004–2006. Celkem bylo v roce 2007 oddáno 57 157 párů, nejvíce za posledních deset let. V následujících letech ale vstupovalo do manželství stále méně osob a v roce 2011 se v České republice uskutečnilo 45 137 svateb, což bylo nejméně od roku 1918. V roce 2012 se počet uzavřených manželství mírně zvýšil, když bylo zaznamenáno 45 206 manželství.“ viz Obrázek 1. (25)

Naproti tomu se velice zvýšila rozvodovost. V roce 2013 bylo rozvedeno 27,9 tisíce manželství, což představuje meziroční nárůst o 1,5 tisíce, viz Obrázek 2.



Obrázek 2 Sňatečnost a rozvodovost 2012 – 2013 (26)

4 NESEZDANÉ SOUŽITÍ

4.1 Pojem nesezdané soužití

V dnešní době stále přibývá soužití, ve kterých není důležitý vstup do řádného manželství a založení rodiny - takzvaná kohabitace. Lidé žijí pouze v partnerství takzvaně „na psí knížku“, nebo „na hromádce“. Jedná se o vztah mezi mužem a ženou, kteří nejsou manželé, ale žijí spolu v jedné domácnosti a naplňují společně své potřeby. Nesezdané soužití se stává běžnou součástí života a českou veřejností je přijímáno velmi liberálně.

Hlavní důvody vzrůstu této formy soužití dvou partnerů je považována modernizace společnosti, růst vzdělanosti žen a jejich větší uznání a to, jak v oblasti vzdělání, tak i v oblasti zaměstnání. Velmi často dochází k růstu individualismu a k proměně hodnot vlivem sociální změny. (16)

4.2 Dělení nesezdaného soužití

Nesezdané soužití není pouze prosté soužití muže a ženy, ale je i na základě určitých faktorů rozděleno do různých kategorií dle jednotlivých autorů.

Partnerský život dle Dany Hamplové je možné rozdělit na čtyři základní typy, které se mezi sebou odlišují.

a) Manželství „na zkoušku“

Jedná se o dočasně nesezdané soužití, které funguje jako předstupeň sňatku. Ve většině případů se stává hlavním důvodem ke vstupu do manželství početí dítěte. Partneri se tedy pro sňatek rozhodují až z důvodu zaopatření dítěte. Svatba se v této situaci stává pouhou formalitou. Nejedná se zde o vrcholové vyústění vztahu dvou lidí, jako tomu bývá v jiných případech uzavření sňatku, ale pouze o legitimizaci vztahu.

b) Soužití „na psí knížku“ bez sňatku

Dalším typem je nesezdané soužití partnerů „na psí knížku“. Jedná se o partnery, kteří chtějí mít děti. Chtějí založit rodinu, aniž by vstoupili do manželství. Pro tyto partnery není sňatek důležitý. Nevyžadují žádnou smlouvu ani společenskou normu, kterou by byli vázáni k nějakému určitému chování. Jedná se v podstatě o klasické soužití založené na vzájemném vztahu partnerů, založení rodiny, výchově dětí, ale bez předchozího uzavření sňatku.

c) Sňatek partnerů bez předchozího soužití „na zkoušku“

d) Žít sám bez stálého partnera (3)

Ovšem v knize *Manželství, nesezdané soužití a partnerský vztah*, tato autorka nesezdané soužití velmi zestručnila a vytvořila pouze dvě jednoduché kategorie.

1. páry, které mají v úmyslu vstoupit do manželství
2. páry bez úmyslu uzavřít sňatek (5)

Rabušic ve své knize rozdělil nesezdané soužití do čtyř základních typů.

- a) soužití porozvodové
- b) soužití snoubenecké
- c) soužití dočasné
- d) soužití namísto manželství

Rabušic dále uvádí, že rozšíření nesezdaného soužití má souvislost také se změnou tradičního vzorce cesty do manželství, kterou specifikoval jako: láska → chození spolu – námluvy → sňatek → pravidelný sex → děti. V poslední době se nesezdané soužití stává alternativou k manželství, jelikož se stále i navyšuje počet dětí, které se rodí do nesezdaných soužití. Z pohledu uzavírání a rozpadu partnerských nesezdaných vztahů vytvořil Rabušic tento model (viz příloha A) fázování životního cyklu. (16)

Ivo Možný uvádí velmi podobné dělení nesezdaných soužití jako Ludmila Fialová. Autor je dělí do tří vyhraněných forem a jedné přechodné formy soužití.

Forma vyhraněná

- Soužití svobodných mladých párů
- Snoubenecké soužití
- Faktické manželství

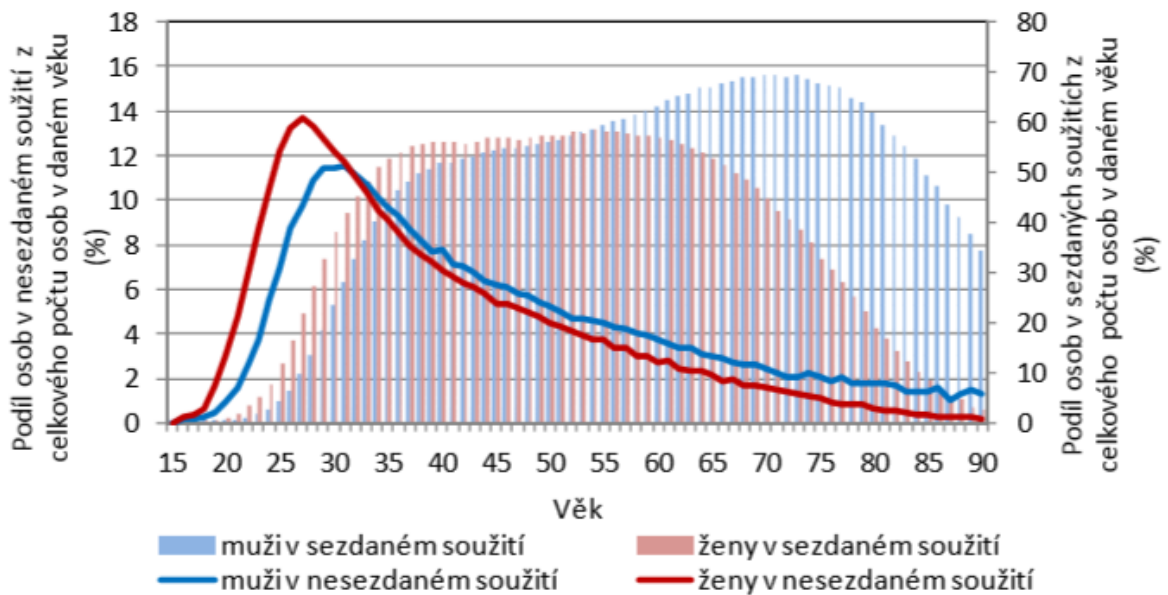
Forma přechodná

- Soužití rozvedených

Při zařazování párů do těchto kategorií vzniká problém, že není možné přesně určit, jak tyto vztahy dopadnou. Je pouze možné vycházet ze skutečností, které předcházely současnému stavu, tedy zda se jedná o svobodné, rozvedené či ovdovělé a tak dále. Díky tomu můžeme dále hovořit o nějakém určitém úmyslu do budoucna. (12)

4.3 Nesezdané soužití v číslech

„Osoby žijí v neformálních svazcích s největší intenzitou v mladších věkových skupinách 25–34 let. V tomto věku žije průměrně 11 % osob v nesezdaném soužití a s přibývajícím věkem se jejich zastoupení snižuje na úkor zvyšujícího se zastoupení osob v manželských svazcích, později v neúplných rodinách a v domácnostech jednotlivců. Výrazně se také změnila struktura osob žijících v nesezdaných soužitích podle rodinného stavu. Zatímco v roce 1991 to byly nejčastěji rozvedené osoby, o dvacet let později je již více než polovina partnerů svobodných.“ viz Obrázek 3. (21)



Obrázek 3 Zastoupení osob žijících v nesezdaných a v sezdaných soužitích podle věku a pohlaví, 2011 (21)

5 VÝHODY A NEVÝHODY MANŽELSTVÍ A NESEZDANÉHO SOUŽITÍ

5.1 Výhody a nevýhody manželství

V této kapitole bych se ráda zaměřila na výhody a nevýhody manželství. „*Současný významný pokles sňatečnosti a vyšší věk při vstupu do prvního manželství podnítil řadu úvah o úpadku manželství a o tom, že je nahrazují jiné alternativní formy partnerského života.*“ Ovšem většina mladých lidí berou nesezdané soužití spíše jako „chození“ před manželstvím a nevnímají celoživotní nesezdané soužití jako ideál. (3)

5.1.1 Výhody

Manželství je obecně vyšší stupeň závazku než nesezdané soužití. Na tento závazek můžeme pohlížet z různých úhlů. První složkou je emocionální neboli citový vztah. Představuje hlavní podstatu vztahu mezi manželi. Další složkou je soužití neboli spolužití manželů a poslední složkou je vztah právní.

Ideální manželství se projevuje jednotou těchto tří složek. Pokud dojde k situaci, kdy se například jeden z manželů odstěhuje a naruší se tím složka soužití manželů, může dojít k rozvratu manželství. Ovšem rozvrat manželství ještě neznamená rozvod. A právě díky tomuto závazku je možné předejít unáhlenému rozhodnutí se rozejít jako je tomu u nesezdaných soužití. (17)

Manželé si často stojí za názorem, že si manželským sňatkem dají dva lidé najevo, že spolu chtějí strávit zbytek života, že to společně myslí opravdu vážně, že se budou mít rádi v dobrém i zlém, jak si při svatebním obřadu slibují, a že sňatek je vyvrcholením jejich společné lásky. Ideální manželství je založeno na pocitu spokojenosti, štěstí, míře osobního rozvoje, naplnění očekávání a nekonfliktnost. Lidé, kteří vstoupí do manželství, touží po společném životě, stáří a jistotách – a to jim manželství poskytuje. (9) (11)

Mezi jednu z velkých výhod manželství lze zařadit podávání informací o zdravotním stavu v nemocnici. Tato situace nastane v případě, kdy se objeví neočekávaná událost a jeden z manželů bude hospitalizován a nebude moci poskytnout souhlas nemocnici s poskytováním informací o jeho zdravotním stavu. V tomto případě se mohou poskytovat informace osobě blízké, což je příbuzný v řadě přímé - rodič, prarodič, dítě, vnouče, sourozenec, manžel/ka a partner (dle zákona o registrovaném partnerství č. 115/2006 Sb.). (2)

Další z výhod je možné zastupování manželů navzájem v případě, kdy jeden z manželů je například nemocný či nepřítomný. Dle Nového občanského zákoníku §696 Vzájemné zastupování manželů.

„Odstavec 1: Manžel je oprávněn zastupovat druhého manžela v jeho běžných záležitostech, zejména přijímat za něho běžná plnění, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.

Odstavec 2: Jednání jednoho manžela při obstarávání běžných záležitostí rodiny zavazuje oba manžely společně a nerozdílně.

Odstavec 3: Ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, jestliže jiné osobě bylo známo, že druhý manžel tyto účinky proti ní výslovně vyloučil.“ (2)

Podle mého názoru je ideální formou rodiny pro děti právě sezdané soužití. Dětem, které vyrůstají u sezdaných rodičů, se trvale daří lépe, co se týče jejich zdraví, mají lepší životní standard, jsou pod větší ochranou a kontrolou. Také tráví s oběma rodiči více času, což jim poskytuje možnost poznat své rodiče.

Dítě vnímá své rodiče jako vzory pro svůj život, tím pádem jsou důležité oba modely - mužský i ženský. Díky tomu se i dítě učí navazovat vztahy s ostatními. Rodiče také dětem předávají různé pohledy, způsoby chování, postoje, zkušenosti, vědomosti atd. V tomto případě je samozřejmě lepší, pokud rodiče žijí spolu. Těmto dětem se daří i lépe ve škole a spíše se vyhnou problémům. Je zde také menší pravděpodobnost, že tyto děti budou ve svých domovech fyzicky nebo psychicky zneužívány. (11) (19)

5.1.2 Nevýhody

Hlavní nevýhodou manželství je nejistota ve výběru partnera. Zdali chtějí opravdu právě s touto ženou, s tímto mužem, strávit zbytek života. Tento fakt se nejčastěji projevuje u lidí, kteří manželství uzavřeli v nízkém věku, popřípadě po krátké známosti. Většinou se stává, že počáteční zamilovanost vyprchá a přijdou problémy. (3)

Jak jsem již zmiňovala ve výhodách manželství, právní závazek je pro část lidí výhodou manželství a dodává jim pocit bezpečí a jistoty. Ovšem pro druhou část lidí může být značnou komplikací a to v případě, kdy už spolu dva lidé nechtějí být. Manželství musí být rozvedeno formálně, tedy soudně. Tento proces ovšem může být zdlouhavý, nákladný a komplikovaný v případě, když se manžele nedokáží domluvit.

Další nevýhodou manželství je zodpovědnost. Manželství by mělo být celoživotním závazkem a ne každý je připraven na to být v tomto závazku zodpovědný, jak už se od manželů očekává.

Jedním z nejčastějších důvodů, proč lidé neuzavírají manželství, jsou vysoké náklady za svatbu. Podle lidí, kteří nechtějí uzavřít manželství, se jedná o zbytečnou a drahou událost. Údajně i uzavření manželství nutí, aby spolu dva lidé zůstávali, i když jejich manželství upadlo do stereotypu, popřípadě se už nemají rádi. Jedná se prý o určité omezování svobody a identity člověka, což někomu nemusí vyhovovat. (8)

5.2 Výhody a nevýhody nesezdaného soužití

„Jednou z významných změn rodinného chování, ke které dochází v České republice od počátku 90. let 20. století je rozšíření neformálních partnerských svazků. Tento jev úzce spojený s poklesem sňatečnosti, dlouhodobě vysokou úrovní rozvodovosti a zvyšujícím se věkem při prvním sňatku, vypovídá o faktu, že manželský svazek přestává představovat jedinou akceptovatelnou formu partnerského soužití. Zatímco v roce 1991 žili v nesezdaném soužití spíše rozvedení partneři středního věku, výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2011 potvrdily výrazný přesun nesezdaných soužití k mladší věkové složce populace.“ (21)

5.2.1 Výhody

Když partneři chtějí začít žít v nesezdaném soužití, je to velmi snadné. V podstatě se dva lidé rozhodnou, že spolu budou žít, jeden se ke druhému nastěhuje a není nutné zařizovat nějaké formální záležitosti.

Když spolu dva lidé žijí, lépe se poznají. Je normální, že v dnešní době se lidé snaží ukazovat to nejlepší v nich. Díky tomuto soužití mohou partneři zjistit, jaké má jejich protějšek zvyky či zlozvyky, vlastnosti, jestli udržuje pořádek a je zodpovědný. Celkově lépe poznají svůj životní styl atd., díky čemuž se mohou lépe rozhodnout, zda se k sobě hodí nebo zda spolu vůbec dokáží žít. (16)

V nesezdaném soužití je mnohem jednodušší udržet si svoji osobitost. Lidé si udržují kontrolu nad svým majetkem, aniž by museli u notářky sepisovat předmanželskou smlouvu a také jim toto soužití umožní mít vztah bez vzdání se své individuality. Navíc v nesezdaném soužití není nikdy nic jisté, což některým lidem vyhovuje, jelikož se tak vyhnou „únavě ze vztahu“ a stále se snaží vztah rozvíjet. Partneři nejsou spojováni takovou zodpovědností jako je tomu u manželství, a která může být pro některé velkým problémem. Lidé v dnešní době volí raději určitou formu nezávislosti a osobní svobody.

Jedním z hlavních důvodů setrvání v nesezdaném soužití je vysoká nákladnost svatby. Mnoho lidí se domnívá, že je lepší peníze investovat do něčeho jiného, např. vybavení domácnosti, než do drahé oslavy, která je pouhé „divadlo“ pro příbuzné. Jak jsem se již

zmiňovala, tito lidé nevyžadují formální svazek a tím pádem ani „papíry na důkaz jejich lásky“. (24)

Žít v nesezdaném soužití je dnes naprosto normálním trendem, který je pro mnoho lidí velmi přitažlivý. V současnosti nikdo na neprovdané osoby nehledí jako na osoby neschopné seznámení a v podstatě to nikdo neřeší. Lidé, kteří neuzavřou sňatek, jsou nazýváni „singles“ a někteří jsou na to patřičně hrdí. K tomuto vztahu se uchylují také starší generace, díky vlastní špatné zkušenosti, např. předchozí rozvod.

Jakmile partneři zjistí, že k sobě nepasují, je velmi snadné se rozejít. Jsou ušetřeni vysokých nákladů za právníka, nemusí se dostavovat k soudu, jednoduše se mezi sebou dohodnou a vztah je ukončený. (20)

5.2.2 Nevýhody

Nesezdané soužití je považováno za takovou „předzkouškou manželství“. Právě proto se v něm partneři tolik nesnaží řešit problémy. V určité chvíli, kdy dojde ke krizi, mohou partneři jednoduše dojít k závěru, že se vlastně k ničemu nezavázali, takže vztah ukončí. V mnohých případech je prostě mnohem jednodušší najít si někoho jiného než překonávat partnerské krize.

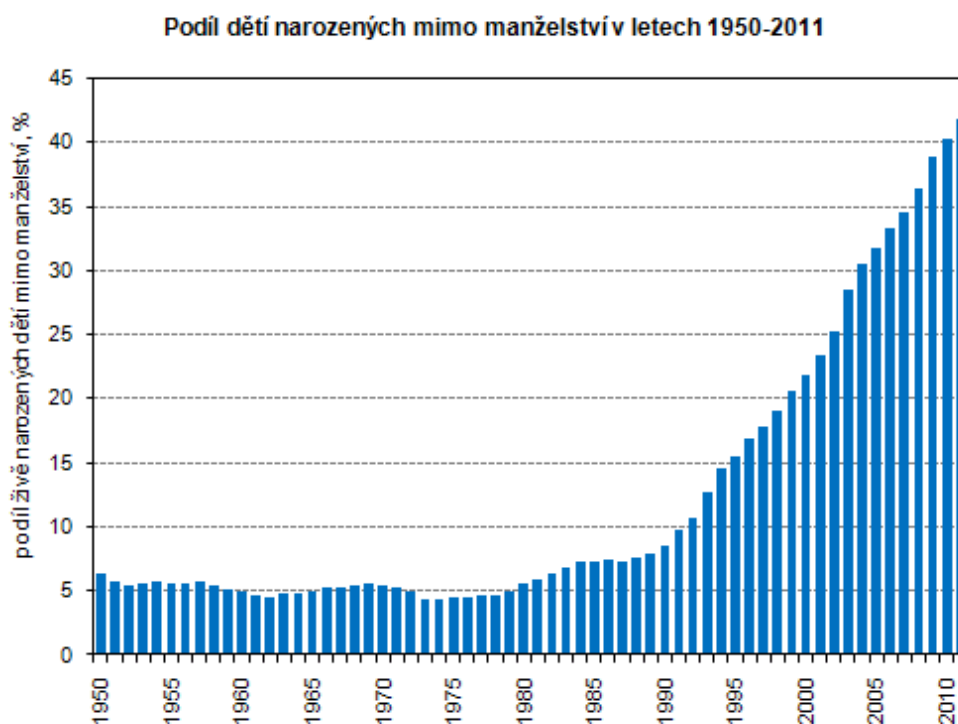
Avšak opakovaná soužití také nemusí dobrým řešením. Opakovaná partnerská soužití se mohou některým lidem zdát velice přínosná hlavně díky zkušenostem, které si člověk ze vztahu odnese. Ovšem dochází zde velice často ke srovnávání současného vztahu s předchozími, což současný vztah znevýhodňuje. Střídání partnerů také vyžaduje dostatek psychické energie a také čas, tím pádem často dochází k odsouvání rodičovství na pozdější dobu. (16)

Velkou nevýhodou mimomanželského soužití je nevěra. Jakmile se k sobě partneři nastěhují, neznamená to automaticky, že si budou věrní. Bohužel riziko nevěry se nedá v žádném vztahu stoprocentně vyloučit. Je možné ho však výrazně snížit či naopak i zvýšit. *„Máme-li věřit statistikám, více než 90% lidí považuje věrnost za důležitý předpoklad uspokojivého vztahu a od svého partnerského protějšku ji vyžadují. Zároveň - podle mnohokrát citovaného výzkumu sexuologů Weisse a Zvěřiny, zaměřeného na sexuální chování českého národa - bylo u nás během partnerství alespoň jednou nevěrných 64% mužů a 46% žen. A to i přesto, že vyjde-li nevěra najevo, v naprosté většině případů znamená pro původní vztah obrovské zatížení, ba nezřídka vede k jeho zániku.“* (31)

Většina lidí se také domnívá, že v nesezdaném soužití častěji dochází k domácímu násilí, tedy k fyzickému týrání, psychickému nátlaku, dále i sexuálnímu a ekonomickému

týrání. Ovšem v žádném výzkumu se nepotvrdil fakt, že by se domácí násilí častěji vyskytovalo mezi partnery než manžely. „Oběťmi domácího násilí jsou v 97 % ženy. S domácím násilím se podle poslední studie na toto téma (Sociologický ústav AV ČR, 2004) během svého života v České republice setkala 38 % žen. Podle statistik o.s. ROSA, které se zabývá pomocí ženám – obětem domácího násilí a jejich dětem, se oběťmi domácího násilí nejčastěji stávají ženy ve věku 30 – 44 let. Nejčastěji jsou zastoupeny ženy s malými dětmi a ženy na mateřské dovolené. Opakované statistiky potvrzují, že domácí násilí zažívají a páchají lidé bez ohledu na vzdělání a sociální postavení.“ (22)

Každým rokem roste počet dětí, které se rodí mimo manželství, viz Obrázek 4. Z pohledu výchovy dítěte, je výhodou, když se dítě narodí do uzavřeného manželství než do nesezdaného soužití. Toto rodinné uspořádání je totiž mnohem křehčí a méně stabilní. Proto se velmi často stává, že dítě zažije rozchod svých rodičů a musí si zvykat na nového přítele nebo přítelkyni svého rodiče. Některé výzkumy uvádí, že pokud dítě žije v domácnosti s nespřízněným dospělým, zvyšuje se riziko jeho zneužití. Což se později odráží i na jeho školním prospěchu, ale také v chování, případně může přerůst i v delikventní jednání. (11)



Obrázek 4 Podíl dětí narozených mimo manželství v letech 1950 – 2011 (23)

6 EKONOMICKÁ A PRÁVNÍ STRÁNKA MANŽELSTVÍ A NESEZDANÉHO SOUŽITÍ

Velice značné rozdíly mezi manželstvím a nesezdaným soužitím jsou v právní a ekonomické oblasti. Na nesezdané soužití české právo stále příliš nepamatuje, tím pádem se i svoboda nemusí vyplatit.

6.1 Dědictví

Velice nepříjemná situace pro lidi, kteří žijí v nesezdaném soužití, může nastat v případě úmrtí jednoho z partnerů. Lidé, kteří nejsou formálně sezdáni, nemají právo na dědictví.

Dle Nového občanského zákoníku v první řadě dědí vždy manžel/ka a děti případně vnuci či pravnuci. Na druha či družku dochází až ve druhé skupině. Partneři (druh/družka) dostanou šanci na dědictví pouze v případě, kdy zemřelý nemá potomky, a to ještě pouze za předpokladu, že spolu žili alespoň rok ve společné domácnosti.

Bohužel i tak mají přednostní právo na dědictví eventuální manžel či manželka zemřelého a jeho rodiče. V případě, že zesnulý partner nemá manžela, manželku, ani rodiče se dědictví rozděluje mezi jeho sourozence popřípadě děti sourozenců. Partneři jsou považováni za druhořadé dědice, takže pokud část majetku zdědí, je nutné zaplatit vyšší dědickou daň. (17)

6.2 Vdovský důchod

Nárok na dočasný vdovský nebo vdovecký důchod (po dobu jednoho roku) má člověk tehdy, pokud jeho manžel / manželka zemřel/a v době, kdy:

- pobíral/a starobní důchod
- nebo pobíral/a invalidní důchod
- nebo mu/ jí v době smrti vznikl nárok na starobní nebo invalidní důchod
- nebo zemřel/a následkem pracovního úrazu
- nebo měl/a nárok na předčasný důchod (2)

Nárok na důchod nemají lidé nesezdaní, nebo tento nárok končí, jestliže se člověk znovu vdá nebo ožení.

6.3 Výhody na daních

Jednou z možných úlev na dani z příjmu fyzických osob je u nás sleva na vyživovanou osobu, tedy takzvané daňové zvýhodnění na manželku/manžela. „*Sleva se může uplatnit na manželku nebo manžela, se kterou žijeme ve společné domácnosti ("osoby spolu trvale žijí a společně uhradují náklady na své potřeby") a její/jeho příjem za rok nepřesáhl 68 000 Kč. Od roku 2014 se za manžela (manželku) pro účely daní z příjmů rozumí také partner/ka podle zákona upravujícího registrované partnerství.*“ (31) V tomto případě je možné uplatnit slevu ve výši 24 840 Kč. Pokud je manžel/manželka držitelem průkazu ZTP/P tato částka se dvojnásobně navyšuje. Tuto slevu nelze uplatnit pro druhy či družky, ale pouze pro manžele. (31)

6.4 Životní minimum

Uznání sociálních dávek velice často vychází z výpočtu životního minima domácnosti a v tomto případě jsou partneři postaveni na úroveň manželů. Do toho výpočtu se totiž příjmy nesezdaného partnera připočítávají a tím pádem nemusí být sociální dávka uznána. (2)

6.5 Byt a převod nájmu

Dle § 745 rodinného práva vzniká bezprostředně po svatbě oběma manželům společný nájem bytu, který měl předtím pronajatý kterýkoli z nich a to bez ohledu na nájemní smlouvu. Na nesezdané partnery se nic podobného nevztahuje. Pokud partner, který byl uvedený v nájemní smlouvě, opustí byt, musí byt opustit i druhý partner, jelikož k bytu nemá žádná práva. (2)

6.6 Společné jmění manželů

V době manželství vzniká takzvané společné jmění manželů. To znamená, že cokoli kterýkoli z partnerů v manželství získá, patří rovným dílem oběma, to se také po rozpadu vztahu dělí, což může být výhodou, ale také nevýhodou, jelikož do toho patří například i dluhy popřípadě i domácí mazlíčci. Velkou výhodou také může být nařízení soudu, aby jeden z bývalých manželů přispíval na výživu tomu druhému.

Toto samozřejmě v nesezdaném soužití není možné. Neexistuje zde ani žádné společné jmění. Vše co během mimomanželského vztahu partneři nabydou, patří výhradně do jejich vlastnictví, aniž by si to mohl druhý partner jakkoli nárokovat. Výhodou pro nesezdané

páry je mnohem nižší nákladnost při rozchodu, jelikož nepotřebují služby soudu a ani advokáta. (17)

6.7 Práva dítěte

V dnešní době má dítě, které se narodilo mimo manželství, úplně stejná práva jako dítě narozené v manželství. Dítě má právo na stejné výživné, stává se dědicem obou svých rodičů a má právo se podílet stejné životní úrovni jako jeho rodiče.

I rodičům vznikají stejná práva k dítěti, i když se jedná o mimomanželský vztah. Oba jsou jeho zákonnými zástupci a mají právo se podílet na jeho výchově a stýkat se s ním. (2)

Z těchto uvedených skutečností jednoznačně vyplývá, že manželství je z pohledu, jak ekonomického, tak i právního ve značné výhodě. Ovšem záleží to pouze na partnerech, kterou variantu soužití zvolí. Dle sociologů má nesezdané soužití i své výhody. Díky tomu, že spolu lidé bydlí, než uzavřou manželství, se prodlužuje délka a stabilita průměrného vztahu a drtivá většina párů spolu žije mnohem déle, než tomu bylo dřív.

7 ODKLÁDÁNÍ MATEŘSTVÍ, BEZDĚTNOST

V dnešní době se rodina a rodičovství významně proměňuje. Mladí lidé odkládají mateřství do pozdějšího věku, nebo nad založením rodiny ani nepřemýšlí. Medicína i kultura dávají mladým lidem možnost volby, kdy a kolik dětí si pořídí, čehož využil trh práce a veřejná sféra zvýšenými pracovními nároky. Lidé už nepovažují za nutnost založit si rodinu, jako tomu bylo v minulosti, dnes to berou pouze jako emocionální možnost, na kterou samozřejmě musí být připraveni. Tímto se ovšem mladí lidé často dostávají do konfliktu a musí vyřešit nesnadný úkol, tedy jak skloubit pracovní povinnosti se založením rodiny. (8)

7.1 Trend odkládání rodičovství

Odkládání rodičovství lze chápat jako období, kdy dochází k prodlužování dobrovolné či nedobrovolné bezdětnosti. V současnosti stále přibývá žen, které z různých důvodů odkládají mateřství do pozdějšího věku. Jedním z nejvýraznějších trendů, které charakterizují reprodukci obyvatel České republiky je rozhodnutí, pořídít si pouze jedno dítě místo dvou. Tento přechod od dvou dětí k jednomu započala již devadesátá léta. Údajně tento jev ovlivňují tři faktory. Prvním faktorem je zvyšující se věk při narození prvního dítěte, kdy může nastat situace, že partneři počnou pouze jedno či nestihnou počnout žádné dítě. Druhým faktorem je nechtěná plodnost. Lidé si přejí mít děti, ale nemohou svých cílů dosáhnout z důvodu např. rozpadu partnerství, neschopnosti najít vhodného partnera, biologická neplodnost. Třetím faktorem je soupeření preferencí. Lidé nechtějí mít dítě či více dětí, jelikož preferují spíše svůj životní styl, kariéru, svoji svobodu či výši svého příjmu. (1)

Tabulka 1 Průměrný věk matky při narození dítěte (podle pořadí)

Pořadí dítěte	1993	1996	1999	2002	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.	22,6	23,7	24,6	25,6	26,6	26,9	27,2	27,4	27,5	27,7
2.	25,9	26,8	27,7	28,7	29,6	29,9	30,1	30,5	30,6	30,7
3.	29,3	30,2	30,9	31,9	32,4	32,6	32,8	33,0	33,1	33,0
4.+	31,8	32,2	32,8	33,3	33,7	33,8	33,8	34,2	33,9	33,8
Celkem	25,0	26,1	26,9	27,8	28,6	28,9	29,1	29,3	29,4	29,6

„Odsouvání plodnosti do vyššího věku se projevilo zvyšováním průměrného věku při porodu, který se mezi lety 1993 a 2005 zvýšil z 25,0 na 28,6 roku. Stáří rodiček se i nadále zvyšovalo a v roce 2010 byl průměrný věk rodičky 29,6 roku. K největšímu nárůstu došlo

u prvorodiček, u nichž byl v roce 1993 průměrný věk 22,6 roku, do roku 2005 se zvýšil o čtyři roky a v roce 2010 už byl 27,7 roku.“ viz Tabulka 1. (28)

„Nalezení stabilního pracovního místa je možné považovat za klíčový krok vstupu do dospělosti...i pro založení rodiny.“ (6) K poklesu počtu narozených dětí přispívá právě nesnadnost a mnohdy i nemožnost skloubit mateřství u žen a jejich kariéru. Většina žen se snaží prosadit spíše kariérně a nesoustředí se na rodinu a volí variantu dobrovolné bezdětnosti. (14) V tomto případě ale poté nastává sociální tlak okolí, proto si většina žen pořídí jedno dítě, čímž tlak ustane a soustředí se dále na kariéru. (18)

V současnosti jsou kladené vysoké nároky na mužské i ženské role, které nemusí být shodné s biologickou podstatou. Na chodu domácnosti a výchově dětí se stále více podílí muži. Ženy by měly být agresivnější, výkonnější, nezávislé a tím pádem se i více uplatnit na trhu práce. Ovšem muži ani ženy k velké změně chování dispozice tedy po biologické stránce a tím pádem nemohou stoprocentně dostát těmto požadavkům, což je dobře, neboť jinak by rodina nemohla fungovat. (11)

7.2 Bezdětnost

Bezdětnost je absence mateřství, rodičovství, výchovy dítěte a vše co s tím souvisí. V současnosti je třeba rozlišovat bezdětnost dobrovolnou a nedobrovolnou. Dobrovolná bezdětnost závisí na vlastním rozhodnutí. Velice často je na takové lidi společností nahlíženo jako na nezralé, sobecké a nepřírozené. Zatímco bezdětnost nedobrovolná je způsobena různými např. zdravotními bariérami. Na takový pár společnost poté nahlíží spíše s lítostí. Ovšem přesná hranice mezi dobrovolnou a nedobrovolnou bezdětností se nedá přesně vymezit. (7)

Během vývoje společnosti se mění hodnota dítěte. Názory se liší dle různých společností. V některých společnostech je dítě považováno za ekonomickou přítěž a za překážku v dosahování osobních cílů. Zatímco v jiných společnostech je dítě považováno za ekonomický přínos a nezbytnou součást života. V České republice jsou mladí lidé plní očekávání nových příležitostí od života a to hlavně z důvodu změn životního stylu lidí. Objevily se zde nové možnosti v podobě antikoncepce, které umožňují plánovat a oddalovat rodičovství, nové možnosti v oblasti vzdělání, profesního růstu a volnočasových aktivit, díky čemuž už není touha po dítěti tak velká, jako tomu bylo v minulosti. (8)

II. VÝZKUMNÁ ČÁST

8 VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Teoretická část popisuje manželství a rodičovství, které je v současné době velice diskutovaným a aktuálním tématem. Mnoho mladých lidí se zaměřuje spíše na seberealizaci, vzdělání a na své individuální zájmy. Přesto je manželství a rodičovství součástí života a týká se každého z nás.

Výzkumná část navazuje na část předchozí a vychází z jejich poznatků. Je zaměřena na mladé lidi, jak oni vnímají manželství, jaké výhody a nevýhody v něm spatřují, popřípadě jakou mu přiřkládají hodnotu a zdali považují za důležité vstoupit do manželství v případě očekávání potomka.

Výzkumné otázky vychází ze stanovených cílů a navazují na ně. Při zodpovězení výzkumných otázek byli respondenti rozděleni dle pohlaví, aby došlo k lepšímu porovnání postojů mužů a žen ke stejné problematice.

Pro naplnění těchto cílů jsem si zvolila tyto výzkumné otázky:

1. Považují muži a ženy za důležité uzavírat manželství v případě těhotenství?
2. Jaký typ soužití považují muži a ženy za nejvhodnější pro svůj život?
3. Jaké výhody a nevýhody spatřují muži a ženy v manželství?
4. Jaké výhody a nevýhody spatřují muži a ženy v nesezdaném soužití?

9 METODIKA

Bakalářská práce je teoreticko-výzkumná a výzkum byl strukturován kvantitativně. Nástroj pro sběr dat byl využit dotazník vlastní konstrukce (viz příloha C). Obsahoval 12 otázek - 9 otázek uzavřených, 2 polouzavřené otázky a 1 tabulku, kde respondenti posuzovali výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití. Dotazníkové otázky byly zvoleny tak, aby odpověděly na výzkumné otázky. Dotazník byl zcela anonymní.

Výzkumný soubor je tvořen čtyřiceti respondenty. Dotazování byli do výzkumu vybráni metodou účelového výběru z oblasti ČR. Hlavními kritérii pro výběr respondentů byl jejich věk. Vybírání byli jak muži, tak ženy ve věku 18 až 30 let, kteří souhlasili s výzkumem.

Celkem bylo rozdáno 40 dotazníků. Návratnost dotazníků byla stoprocentní, jelikož dotazníky byly rozdávány osobně a hned po vyplnění byly navráceny.

Výzkum byl zhodnocen pomocí popisné statistiky. Data byla zpracována ručně pomocí „čárkovací metody“ a poté byly vytvořeny, pomocí programu MS Office Excel, grafy a tabulky, které znázorňují jednotlivé odpovědi na otázky z dotazníku.

U většiny dotazníkových otázek jsou zpracovány tabulky i grafy. Tabulky obsahují relativní hodnotu výzkumu a jsou rozděleny dle pohlaví. Grafy obsahují absolutní četnost odpovědí bez ohledu na pohlaví.

Vzorec relativní četnosti:

$$p_i = \frac{n_i}{n} * 100$$

p_i = relativní četnost

n_i = absolutní četnost

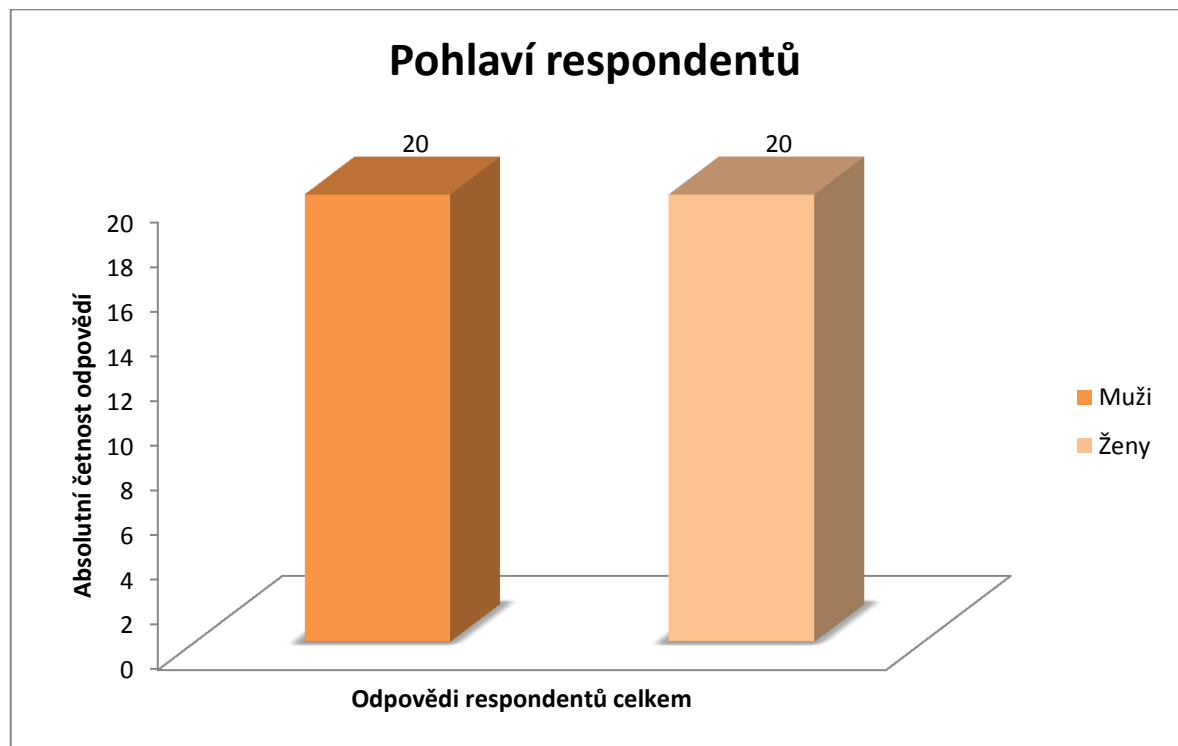
n = celkový počet jednotek

U otázky č. 8 Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití není uvedena relativní četnost, jelikož ne všichni respondenti zaškrtili všechny odpovědi. Někteří zvolili jenom výhody a nevýhody jim nejbližší, jiní zaškrtili plusy a mínusy u všech možností. V tomto případě by relativní četnost nebyla objektivní.

10 VÝSLEDKY

V této kapitole jsou uvedeny výsledky, jak respondenti odpovídali v dotazníkovém šetření. První je vždy číslo a znění otázky a k tomu tabulkové nebo grafické znázornění a komentář dosažených hodnot.

Otázka č. 1: Jaké je Vaše pohlaví?



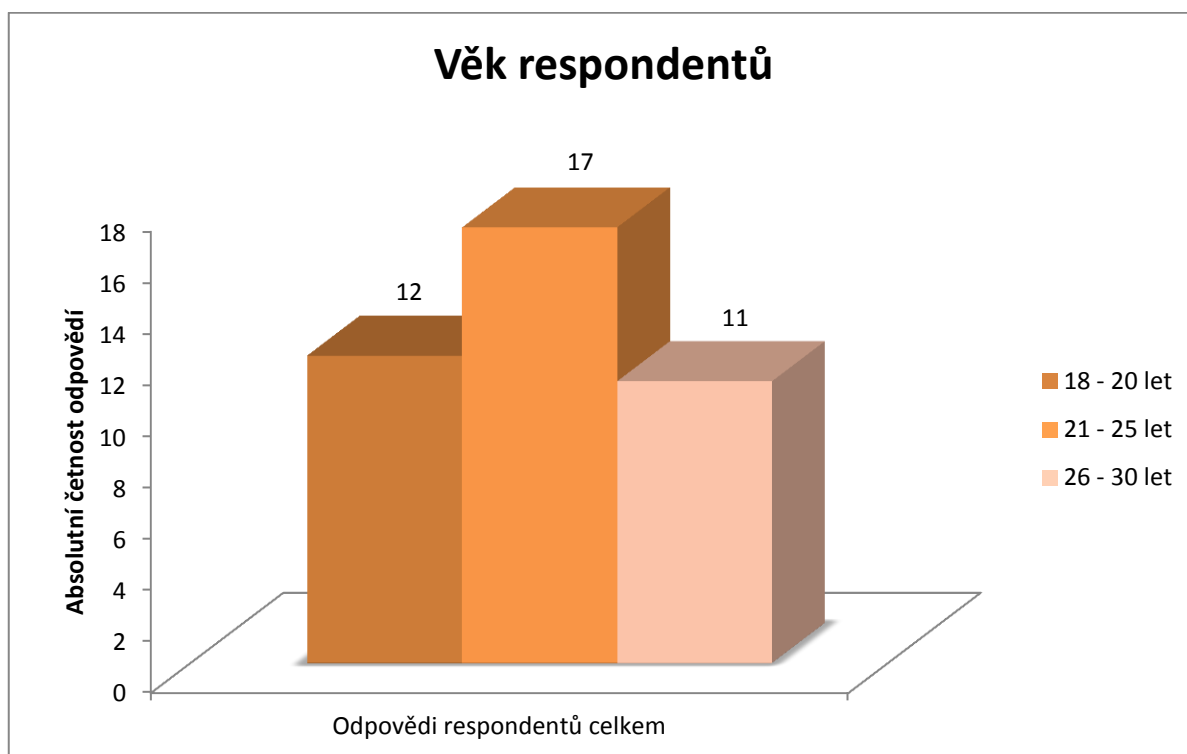
Obrázek 5 Pohlaví respondentů

První z otázek dotazníku, byla identifikační otázka na pohlaví respondentů. Výsledkem bylo, že 20 z dotazovaných, tedy 50% tvořili muži a 20 ženy, tedy 50%, což bylo i záměrem pro lepší porovnání výsledků mezi pohlavími.

Otázka č. 2: Jaký je Váš věk?

Tabulka 2 Věk respondentů

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
18 – 20 let	5	25	7	35
21 – 25 let	9	45	8	40
26 – 30 let	6	30	5	25
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 6 Věk respondentů

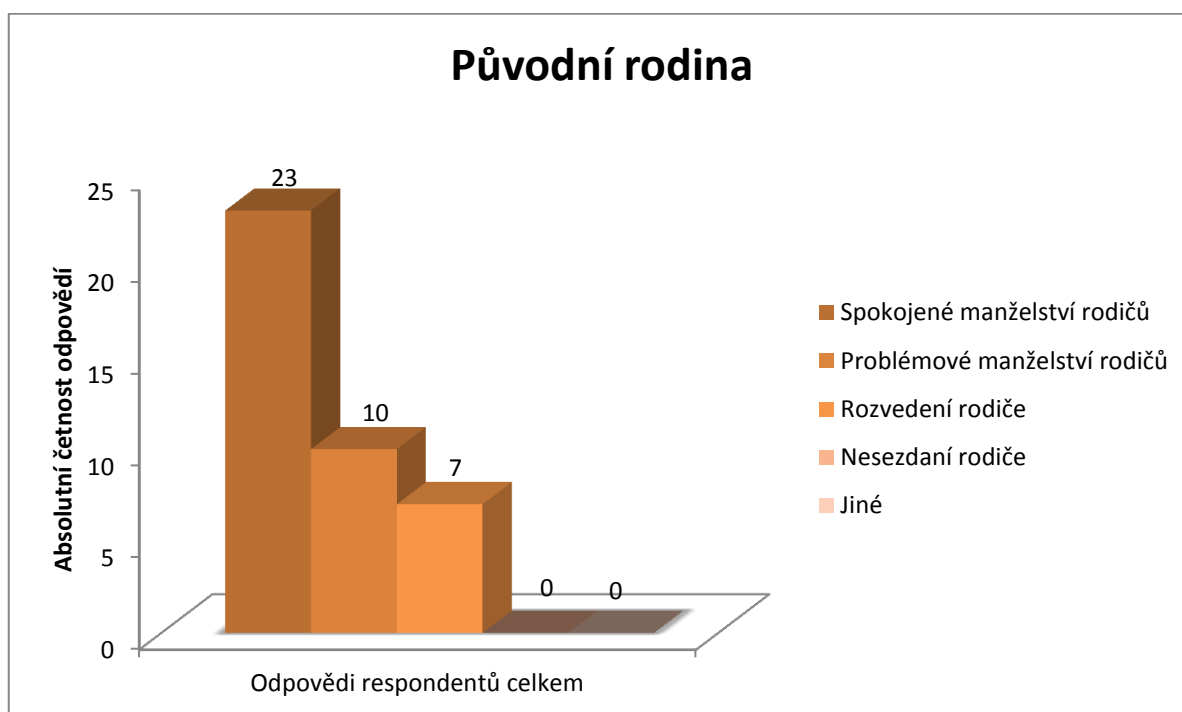
Další z otázek se zaměřovala na věk respondentů. V dotazníkovém šetření bylo celkem 5 (25%) mužů ve věku od 18 – 20 let, 9 (45%) mužů ve věku 21 – 25 let a 6 (30%) mužů ve věku 26 – 30 let. Ve věku 18 – 20 let bylo 7 (35%) dotazovaných žen, 8 (40%) žen ve věku 21 – 25 let a 5 (25%) žen ve věku 26 – 30 let.

Z čehož vyplývá, že celkem se dotazníkového průzkumu zúčastnilo 12 (30%) mladých lidí ve věku 18 – 20 let, 17 (42,5%) lidí ve věku 21 – 25 let a 11 (27,5%) ve věku 26 – 30 let.

Otázka č. 3: V jaké rodině jste vyrůstali?

Tabulka 3 Původní rodina

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Spokojené manželství rodičů	13	65	10	50
Problémové manželství rodičů	4	20	6	30
Rozvedení rodiče	3	15	4	20
Nesezdaní rodiče	0	0	0	0
Jiné	0	0	0	0
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 7 Původní rodina

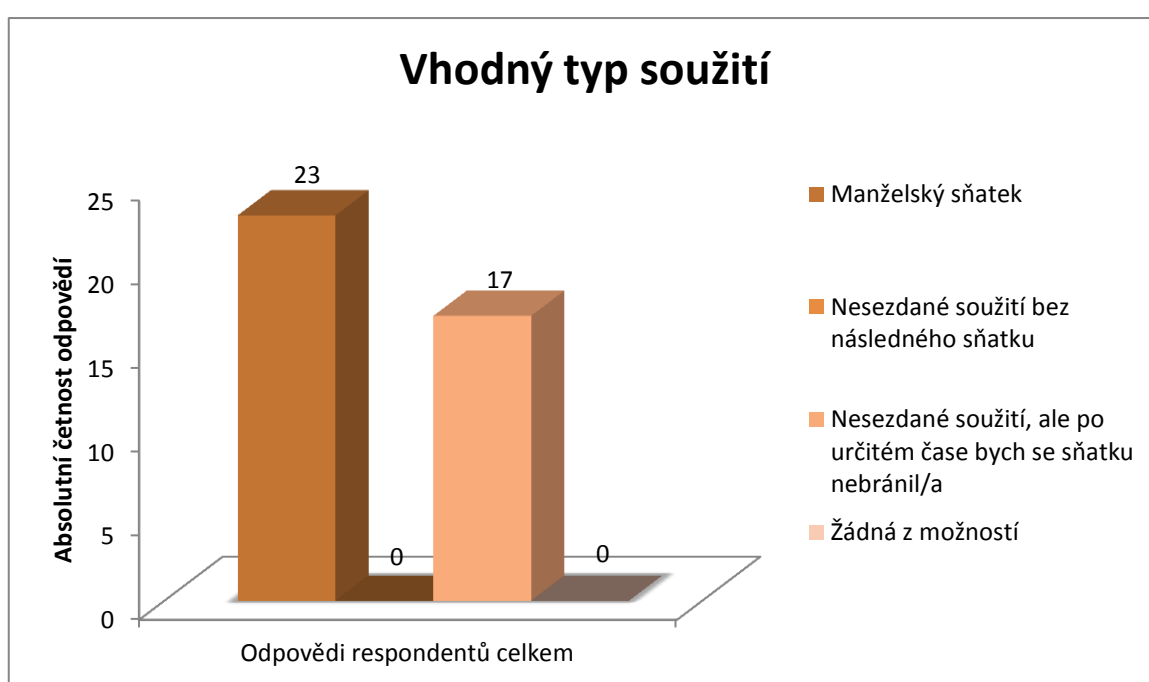
Z dotazníkového šetření vyplynulo, že celkem 13 (65%) mužů a 10 (50%) žen zvolilo odpověď spokojené manželství rodičů. Možnost problémové manželství rodičů zvolili 4 (20%) muži a 6 (30%) žen. A rozvedení rodiče zaškrtili 3 (15%) muži a 4 (20%) ženy.

Z této otázky tedy vyplývá, že se nejpočetněji objevovala možnost spokojené manželství rodičů a to ve 23 (57,5%) případech. Dále možnost problémové manželství rodičů zaškrtilo 10 (25%) dotazovaných, rozvedení rodiče 7 (17,5%) dotazovaný a možnost nesezdaní rodiče a jiné nezaškrtil žádný z dotazovaných.

Otázka č. 4: Co je Vám bližší pro Váš budoucí život?

Tabulka 4 Vhodný typ soužití

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Manželský sňatek	14	70	9	45
Nesezdané soužití bez následného sňatku	0	0	0	0
Nesezdané soužití, ale po určitém čase bych se sňatku nebránil/a	6	30	11	55
Žádná z možností	0	0	0	0
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 8 Vhodný typ soužití

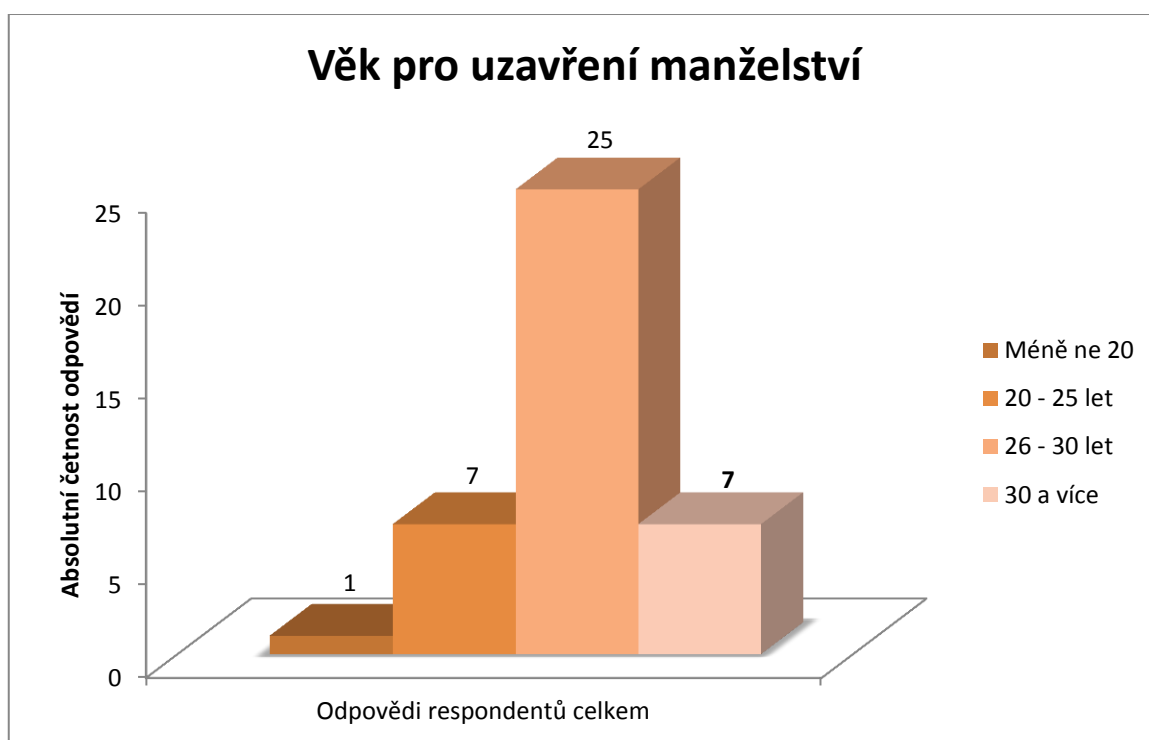
Z grafu jasně vyplývá, že na otázku „Co je Vám bližší pro Váš budoucí život?“ muži převážně odpovídali manželský sňatek a to v 14 případech tedy 70% a v 6 případech, tedy 30% nesezdané soužití, ale že by se po čase sňatku nebránil. Zatímco 11 žen, tedy 55% odpovědělo, že preferují spíše nesezdané soužití a teprve potom sňatek a 45%, tedy 9 žen odpovědělo, že je jim bližší spíše manželský sňatek.

Celkově 23 (57,5%) dotazovaných zvolilo možnost manželský sňatek a 17 (42,5%) dotazovaných nesezdané soužití, ale po určitém čase by se sňatku nebránil. Odpovědi nesezdané soužití a žádná z možností nebyly ani jednou vybrány.

Otázka č. 5: V kolika letech byste chtěli uzavřít manželství?

Tabulka 5 Věk pro uzavření manželství

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Méně než 20	1	5	0	0
20 – 25 let	4	20	3	15
26 – 30 let	13	65	12	60
30 a více	2	10	5	25
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 9 Věk pro uzavření manželství

Na otázku „V kolika letech byste chtěli uzavřít manželství?“ převážná většina dotazovaných, žen 12 (60%) a mužů 13 (65%), odpověděli možnost 26 - 30 let. Z tabulky vyplývá, že muži upřednostňují dřívější vstup do manželství než ženy, jelikož 5 (25%) žen zvolilo možnost vstupu do manželství v třiceti a více letech, zatímco tuto variantu zvolili pouze 2 (10%) muži.

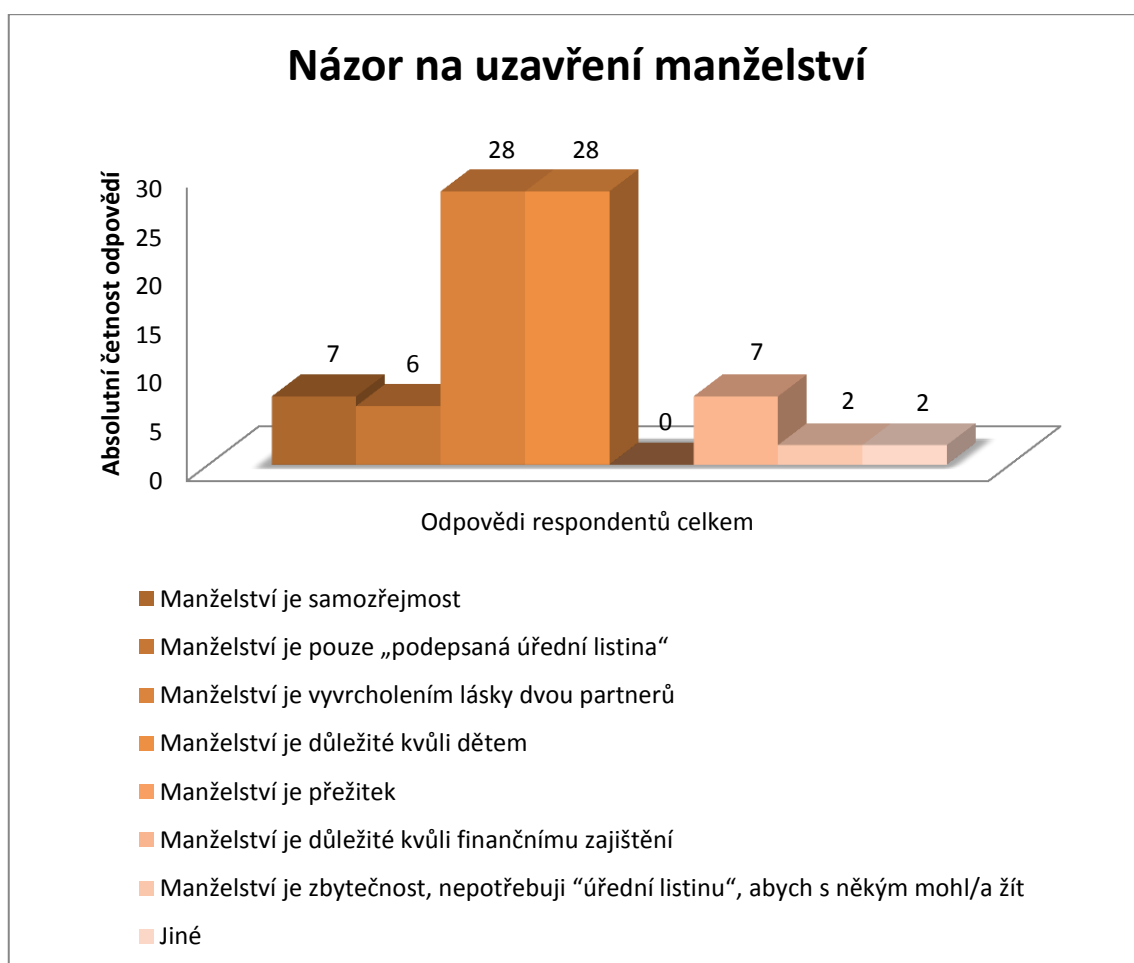
Tedy ideální věk pro uzavření manželství mladí lidé nejpočetněji zvolili mezi 26 – 30 lety a to v 25 (62,5%) případech. Shodný počet respondentů, tedy 7 (17,5%), zvolilo odpovědi 20 - 25 let a 30 a více. A odpověď méně jak 20 let označil jeden respondent.

Součástí otázky byla i možnost slovního vyjádření. Nejpočetnější odpověď mladí lidé zdůvodnili tím, že ve věku 26 – 30 let budou již vystudovaní, myslí si, že budou mít finanční i bytové zázemí, stálého partnera a budou psychicky dostatečně zralí na takto zásadní krok ve svém životě.

Otázka č. 6: Jaký máte názor na uzavření manželství? (vyberte 2 možnosti)

Tabulka 6 Názor na uzavření manželství

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Manželství je samozřejmost	4	10	3	7,5
Manželství je pouze „podepsaná úřední listina“	3	7,5	3	7,5
Manželství je vyvrcholením lásky dvou partnerů	14	35	14	35
Manželství je důležité kvůli dětem	12	30	16	40
Manželství je přežitek	0	0	0	0
Manželství je důležité kvůli finančnímu zajištění	4	10	3	7,5
Manželství je zbytečnost, nepotřebuji “úřední listinu“, abych s někým mohl/a žít	1	2,5	1	2,5
Jiné	2	5	0	0
Celkem	40	100	40	100



Obrázek 10 Názor na uzavření manželství

V dotazníkové otázce „Jaký máte názor na uzavření manželství?“ je názor mužů i žen téměř shodný. Muži i ženy se shodují na názoru, že manželství je vyvrcholením lásky dvou partnerů, tedy 14 (35%) mužů a 14 (35%) žen. Ženy nejčastěji volily možnost, že manželství je důležité kvůli dětem. Takto odpovědělo 16 (40%) respondentek. Zatímco u mužů je tato odpověď na druhém místě – 12 (30%) odpovědí. Dalšími nepočetnějšími názory u mužů i žen jsou, že manželství je samozřejmost a manželství je důležité kvůli finančnímu zajištění. Tyto odpovědi zvolili 4 (10%) muži a 3 (7,5%) ženy.

V odpovědi „Jiné“ mohli respondenti vyjádřit svůj názor. Této možnosti využili dva respondenti. Jeden z nich uvedl názor, že *spíše záleží na pohledu každého páru na manželství* a druhý se vyjádřil, že *manželství není samozřejmostí, ale časem to více či méně do správně fungujícího vztahu patří*.

Otázka č. 7: V dnešní době uzavírají partneři sňatek v pozdějším věku. Proč si myslíte, že tomu tak je? (vyberte 3 možnosti)

Tabulka 7 Důvody uzavírání sňatku v pozdějším věku

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Vzdělání	13	21,6	9	15
Kariéra	15	25	13	21,6
Nezávislost	4	6,6	6	10
Nedostatečné příjmy	4	6,6	2	3,3
Zdraví	0	0	0	0
Partner (je ten pravý?)	5	8,3	4	6,6
Bytové podmínky	1	1,6	1	1,6
Krátká známost partnera	1	1,6	3	5
Koníčky, zájmy	0	0	1	1,6
Zábava, přátelé, párty	2	3,3	2	3,3
Pocit svobody	7	11,6	9	15
Cestování	5	8,3	5	8,3
Možnost lehčího rozchodu	3	5	5	8,3
Celkem	60	100	60	100

Z tabulek vyplývá, že na otázku „V dnešní době uzavírají partneři sňatek v pozdějším věku. Proč si myslíte, že tomu tak je?“ většina, tedy 15 (25%) mužů a 13 (21,6%) žen odpovědělo, že je to kvůli kariéře. Odpověď kariéra byla nejpočetněji označena u obou pohlaví.

Druhou nejpočetnější odpovědí byla u 13 (21,6%) mužů vzdělání. U žen jsou na druhé příčce, se shodným počtem odpovědí, vzdělání a pocit svobody. Obě tyto odpovědi zvolilo 9 (15%) žen.

Avšak třetí nejpočetnější odpověď se mezi pohlavími liší. U mužů hraje důležitou roli pocit svobody a to v 7 (11,6%) případech a u 6 (10%) žen nezávislost.

Mezi další vícečetně zastoupené odpovědi u respondentů jsou možnost lehčího rozchodu, což častěji volily ženy 5 (8,3%) než muži 3 (5%). Dále je to možnost Partner (je ten pravý?), kterou zvolilo více mužů tedy 5 (8,3%) než žen 4 (6,6%). Obě pohlaví se shodují na možnosti cestování a to v 5 (8,3%) případech.

U otázky měli respondenti prostor se samostatně vyjádřit. Ovšem této možnosti žádný z nich nevyužil.

Otázka č. 8: Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití.

Ženy

Tabulka 8 Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití - ženy

Odpověď	Manželství		Nesezdané soužití	
	výhody +	nevýhody -	výhody +	nevýhody -
Finanční jistota	16	3	3	14
Právní záruky majetkových vztahů	11	8	8	8
Bezpečné rodinné zázemí	17	2	4	12
Ideální prostředí pro výchovu dětí	18	1	7	9
Společná finanční zodpovědnost	16	3	5	11
Osobní svoboda	3	13	15	3
Obtížný rozchod	1	18	14	3
Možnost dědictví	18	0	1	14
Nedobrovolné trvání v soužití	1	16	11	4
Právní závazky k manželovi (ce)	5	12	10	4
Více soukromí	3	12	17	1
Větší možnost nevěry	3	12	9	10
Majetková vyrovnání	9	8	8	7
Podávání informací v případě nehody	16	0	2	13

Muži

Tabulka 9 Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití – muži

Odpověď	Manželství		Nesezdané soužití	
	výhody +	nevýhody -	výhody +	nevýhody -
Finanční jistota	17	1	2	11
Právní záruky majetkových vztahů	15	4	4	10
Bezpečné rodinné zázemí	19	0	2	12
Ideální prostředí pro výchovu dětí	19	0	2	12
Společná finanční zodpovědnost	13	6	2	12
Osobní svoboda	1	17	16	1
Obtížný rozchod	2	16	12	4
Možnost dědictví	19	0	0	14
Nedobrovolné trvání v soužití	0	17	12	2
Právní závazky k manželovi (ce)	9	8	8	6
Více soukromí	1	15	13	2
Větší možnost nevěry	3	13	7	8
Majetková vyrovnání	10	6	5	9
Podávání informací v případě nehody	19	0	2	12

Při porovnání tabulek „Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití“ mužů a žen je z celkových výsledků vidět, že ženy považují za největší výhodu manželství ideální prostředí pro výchovu dětí a možnost dědictví. Tyto varianty v obou případech zvolilo 18 žen. Naopak největší nevýhodu spatřují v obtížném rozchodu, také v 18 případech. Muži se ve vrchní přičce výhod shodují s ženami, ale k těmto výhodám také přidávají možnost podávání informací v případě nehody a bezpečné rodinné zázemí. Tyto výhody v obou případech zvolilo 19 mužů. Celkem 17 mužů spatřuje nevýhody v nedostatečném pocitu osobní svobody a nedobrovolném trvání soužití.

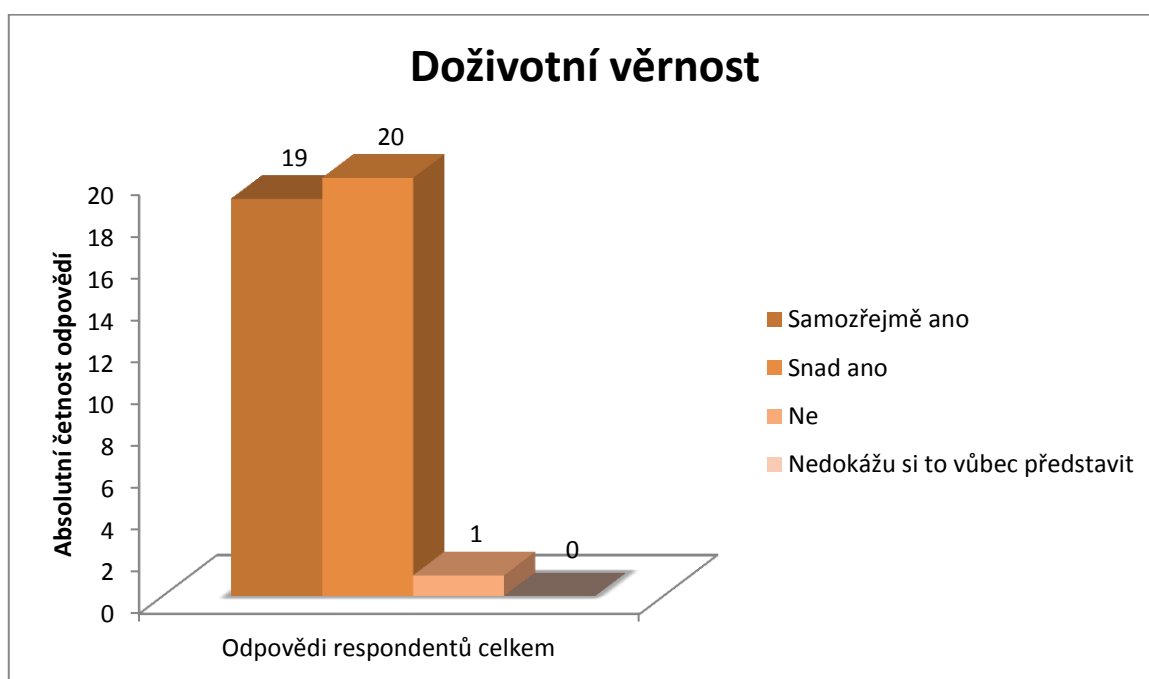
V nesezdaném soužití značně spatřují výhody ženy oproti mužům. Ženy nejvíce spatřují výhodu nesezdaného soužití v možnosti více soukromí, a to v 17 případech. Zatímco celkem 16 mužů spatřuje jako výhodu nesezdaného soužití pocit osobní svobody. Mezi

nejpočetněji vybrané odpovědi (14) v nevýhodách nesezdaného soužití ženy označovaly nemožnost dědictví a finanční nejistotu. U mužů byla největší nevýhodou nesezdaného soužití ve 14ti případech zvolena nemožnost dědictví.

Otázka č. 9: Dokážete si představit doživotní věrnost?

Tabulka 10 Doživotní věrnost

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Samozřejmě ano	13	65	6	30
Snad ano	6	30	14	70
Ne	1	5	0	0
Nedokážu si to vůbec představit	0	0	0	0
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 11 Doživotní věrnost

Na otázku „Dokážete si představit doživotní věrnost?“ 13 mužů, tedy 65% odpovědělo, že věrnost je pro ně samozřejmostí. Ovšem u žen takto odpovědělo pouhých 30%, tedy 6 žen a 14 (70%) žen odpovědělo, že si doživotní věrnost snad dokáží představit. U mužů tomu bylo v 6 (30%) případech. Jeden z mužů odpověděl, že doživotní věrnost není nic pro něho.

Z grafu tedy jasně vyplývá, že celkem 19 (47,5%) dotazovaných považuje věrnost za samozřejmost. Odpověď snad ano zvolilo celkem 20 (50%) dotazovaných a jeden dotazovaný zvolil odpověď ne.

Otázka č. 10: Chcete mít v budoucnu děti?

Tabulka 11 Chcete děti?

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Ano	20	100	20	100
Ne	0	0	0	0
Nevím	0	0	0	0
Celkem	20	100	20	100

V otázce „Chcete mít v budoucnu děti?“ 40 (100%) respondentů odpovědělo, že si přejí mít v budoucnu děti.

Otázka č. 11: V kolika letech byste chtěl/a založit rodinu?

Tabulka 12 Ideální věk pro založení rodiny

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Méně než 20	0	0	0	0
20 – 25 let	4	20	4	20
26 – 30 let	16	80	8	40
30 a více	0	0	8	40
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 12 Ideální věk pro založení rodiny

V případě této otázky se obě pohlaví názorově poměrně liší. Mužů a žen, kteří by chtěli založit rodinu ve věku 20 – 25 let, je 8 (20%). Ovšem 16 (80%) mužů by chtělo založit rodinu ve věku 26 – 30 let. V tomto věku by rodinu chtělo založit pouze 8 (40%) žen. Dalších 8 (40%) žen by chtělo rodinu až po třicátém roku věku.

Mladí lidé považují za ideální věk pro založení rodiny 26 – 30 let a to v 24 (60%) případech. Shodný počet respondentů, tedy 8 (20%), zvolilo odpovědi 20 - 25 let a 30 a více. A odpověď méně jak 20 let neoznačil žádný respondent.

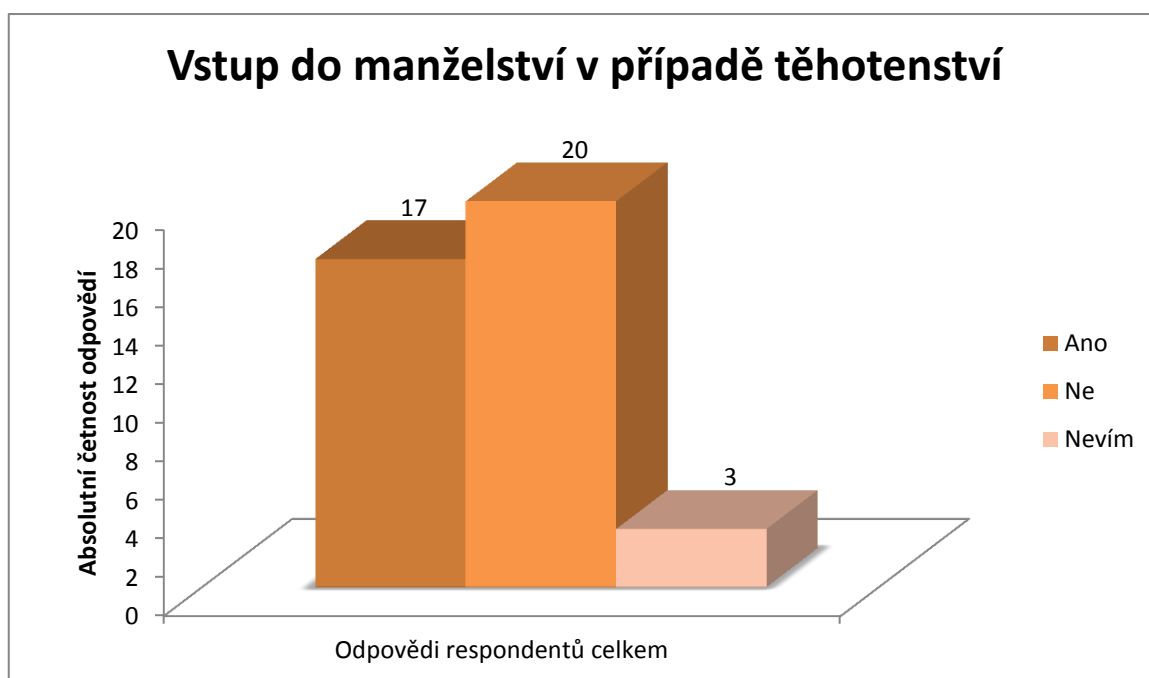
Tato otázka obsahovala i podotázku proč právě v tomto věku. V převážné většině se mladí vyjadřovali v této otázce, že je pro ně důležité založit rodinu, až budou zralí, psychicky připravení, dostudovaní. Někteří se vyjadřovali, že mezi 26 – 30 lety je to ideální věk i kvůli

zdraví dítěte (1. porod před třicátým rokem). A poměrně malé procento lidí se vyjadřovalo, že je pro ně důležitá kariéra, finanční i bytové zázemí.

Otázka č. 12: V případě, že budete čekat dítě, považujete za nutnost či samozřejmost vstup do manželství?

Tabulka 13 Vstup do manželství v případě těhotenství

Odpověď	Muži	Relativní četnost (%)	Ženy	Relativní četnost (%)
Ano	11	55	6	30
Ne	8	40	12	60
Nevím	1	5	2	10
Celkem	20	100	20	100



Obrázek 13 Vstup do manželství v případě těhotenství

V této otázce se opět obě pohlaví moc neshodují. Většina mužů, tedy 11 (55%) považují za samozřejmost vstup do manželství, v případě očekávání potomka, zatímco 12 (60%) žen v tomto případě nepovažují za nutnost vstup do manželství. Pouhých 6 (30%) žen se shoduje, že je samozřejmost vstup do manželství v případě očekávání potomka.

Z grafu je čitelné, že mladá generace nepovažuje za samozřejmost vstup do manželství v případě, když budou očekávat potomka. Celkem tuto odpověď zvolilo 20 (50%) respondentů. Odpověď ano zvolilo 17 (42,5%) respondentů a odpověď nevím zvolili 3 (7,5%) respondenti.

11 DISKUZE

Hlavním cílem výzkumu je zjistit, jaký postoj zaujímá dnešní mladá generace k institutu manželství, a dílčími cíli je zjistit a porovnat, jaké mají respondenti, rozdělení dle pohlaví, důvody k preferenci nesezdaného soužití či tradičního manželství a zda případné těhotenství má vliv na jejich rozhodnutí ke vstupu do manželství, jak je již psáno v kapitole 1 CÍLE PRÁCE. Touto problematikou se také zabývá Tomáš Katrňák ve své knize Na prahu dospělosti (8) a Ludmila Fialová, Dana Hamplová, Milan Kučera a Simona Vymětalová v knize Představy mladých lidí o manželství a rodičovství (3).

Výzkumná otázka č. 1: Považují muži a ženy za důležité uzavírat manželství v případě těhotenství?

V dotazníkové otázce č. 12, zda mladí považují za nutnost či samozřejmost vstup do manželství v případě těhotenství, se obě pohlaví moc neshodují.

Ve výsledcích z průzkumu je možné vidět, že většina mužů, tedy 11 (55%) považuje za samozřejmost vstup do manželství, v případě očekávání potomka. Dalších 8 (40%) mužů to za nutnost nepovažuje a 1 (5%) muž nad touto situací nepřemýšlel. U žen je tomu trochu jinak. Většina, tedy 12 (60%) žen v tomto případě nepovažuje za nutnost vstup do manželství. Pouhých 6 (30%) žen se shoduje, že vstup do manželství je samozřejmost, v případě očekávání potomka. A 2 (10%) ženy nad touto situací nepřemýšlely. Z čehož vyplývá, že většina mužů považuje za samozřejmost a nutnost vstup do manželství v případě těhotenství, zatímco většina žen to za nutnost nepovažuje.

Katrňák ve své knize uvádí výsledky výzkumu, kde byla položena otázka „Pokud chce pár dítě, měli by se vzít?“ Respondenti byli rozdělení do dvou skupin dle věku 15 – 17 let a 25 – 27 let. Výběr odpovědí se mezi skupinami téměř nelišil. V této otázce více jak polovina dotazovaných zvolila, že s tímto výrokiem spíše souhlasí a více jak 40% dotazovaných nesouhlasí. Avšak Katrňák se domnívá, že i když většina respondentů zvolila odpověď spíše souhlasím, tak je to jenom kvůli tomu, že v naší společnosti je konzervativní názor, že sňatek je považován za podmínku pro realizaci rodičovství než, že by to bylo vnitřním přesvědčením respondentů. (8)

Při porovnání Katrňáka s výzkumem v bakalářské práci se výsledky poměrně liší. V Katrňákově výzkumu většina respondentů zvolila odpověď, že spíše souhlasí se vstupem do manželství v případě otěhotnění partnerky, ale Katrňák to také zdůvodňuje tím, že by mladí do manželství vstoupili jenom proto, že se to od nich očekává. Ve výzkumu v bakalářské

práci se názory liší dle pohlaví. Ženy daly jasně najevo, že to pro ně samozřejmostí není, zatímco muži to za samozřejmost považují.

Ludmila Fialová kol. ve své knize zobrazuje výsledky průzkumu, který prováděla. V tomto průzkumu byla mladým lidem položena otázka „Co by dělali v případě, že by žena otěhotněla?“ Téměř 63% žen a 56,8% mužů by souhlasilo se sňatkem, což je podle Hamplové více než tři čtvrtiny dotazovaných. Velká skupina dotazovaných by volila možnost interrupce – zhruba 10% respondentů a velice malou část, tedy 6% mladých lidí by volilo porod bez sňatku. Avšak z průzkumu vyplynula alarmující skutečnost, že pětina dotazovaných, kteří žijí pravidelným sexuálním životem, odpověděli, že neví, jak by se v dané situaci zachovali. „Podíl odpovědí „nevím“ klesl až ve věkové kategorii 27 let.“ (3)

Při porovnání výsledků Hamplové z knihy Ludmily Fialové s výsledky průzkumu v mé bakalářské práci se výsledky velice liší. Zatímco v průzkumu Hamplové by se sňatkem souhlasily spíše ženy. V průzkumu v bakalářské práci se ženy do manželství moc nehrnou a uzavření sňatku v případě těhotenství by spíše volili muži.

V dotazníkové otázce č. 10 „Chcete mít v budoucnu děti?“ všichni dotazovaní zvolili odpověď ano. Ovšem v následující otázce „V kolika letech byste chtěl/a založit rodinu?“ se odpovědi už poměrně liší.

Z průzkumu vyplývá, že muži by chtěli založit rodinu ve věku 26 – 30 let a to celkem 16 (80%) mužů. V tomto věku by rodinu chtělo založit pouze 8 (40%) žen. Dalších 8 (40%) žen by chtělo rodinu až po třicátém roku věku. Žádný z mužů tuto odpověď neoznačil. Stejný počet respondentů, jak u mužů, tak u žen se shodují, že by chtěli založit rodinu ve věku 20 - 25 let, a to v celkovém počtu 8 (20%).

Dotazníková otázka obsahovala i podotázku proč právě v tomto věku. V převážné většině se mladí vyjadřovali, že je pro ně důležité založit rodinu, až budou zralí, psychicky připravení, dostudovaní. Někteří se vyjadřovali, že mezi 26 – 30 lety je to ideální věk i kvůli zdraví dítěte (1. porod před třicátým rokem). A poměrně malé procento lidí se vyjadřovalo, že je pro ně důležitá kariéra, finanční i bytové zázemí.

V průzkumu Tomáše Katrňáka byla položena otázka „Kdy si myslíte, že budete mít první dítě?“ Dotazovaní byli rozděleni podle pohlaví. Zatímco u žen a dívek byla průměrná odpověď 27,5 let a mužů a chlapců tomu bylo o dva a půl roku dříve, tedy průměrně 25,7 let.

Výsledky této otázky se, jak v bakalářském výzkumu, tak i ve výzkumu Tomáše Katrňáka velice podobají. Katrňák si díky výsledku průzkumu pokládá otázku: „*Můžeme tedy*

očekávat, že muži z nastupující mladé generace budou tendovat zpět k dřívějšímu časování rodinného života?“ (8)

V knize Ludmily Fialové se Milan Kučera zabývá stupni důležitosti pro odpovědné rozhodnutí k narození dítěte mladých lidí. Z jeho průzkumu vyplynulo, že výsledky je možné rozdělit do čtyř okruhů podle podmínek, které mladí lidé považovali za podstatné pro narození dítěte. Jako nejdůležitější považují mladí lidé ekonomické a materiální zabezpečení. Na druhém místě je splnění formálních podmínek, tedy plnoletost a ukončené vzdělání. Třetí nejpočetnější podmínkou je podpora druhých (rodičů a státu) a čtvrtou podmínkou je kvalitní partnerský vztah. (3)

Při porovnání výsledků Milana Kučery s výsledky průzkumu v bakalářské práci se výsledky poměrně dost liší. Zatímco v jeho průzkumu byly finance a materiální zabezpečení na první příčce při rozhodování k počtu dítěte, v dotazníkovém průzkumu bakalářské práce tuto skutečnost vyzdvihovalo velice malé procento dotazovaných. Dnešní mladí lidé dle bakalářského průzkumu řadí na vrchní příčku hlavně psychickou zralost a dostudování. (3)

Výzkumná otázka č. 2: Jaký typ soužití považují muži a ženy za nejvhodnější pro svůj život?

K této výzkumné otázce se vztahuje otázka v dotazníkovém šetření č. 4 „Co je Vám bližší pro váš budoucí život?“ byla zaměřena na výběr ze čtyř možností soužití pro budoucí život respondentů.

Z průzkumu je možné vidět, že muži převážně odpovídali manželský sňatek a to v 14 případech tedy 70% zatímco u žen takto odpovědělo 9 (45%) respondentek. Ženy dále odpověděly, že preferují nesezdané soužití a teprve potom sňatek a to v 11 (55%) případech. U mužů tomu bylo 6 (30%) respondentů. Odpovědi nesezdané soužití a žádná z možností nebyly ani jednou zaškrtnuty

Z tohoto vyplývá, že muži by raději uzavírali sňatky bez dlouhodobého soužití „na hromádce“, zatímco ženy jsou v tomto ohledu opatrnější a raději volí variantu nesezdaného soužití a teprve potom sňatek.

V průzkumu Ludmily Fialové a kol. byla položena otázka „Kterou z následujících možností považujete pro svůj život za nejlepší?“ Zjištěné údaje ukazují, že 90% mladých lidí do manželství vstoupit chce, ale většina až po dlouhodobějším nesezdaném soužití tedy „soužití na zkoušku“. V průzkumu mladí lidé nejméně volili možnost života bez stálého partnera. Tuto možnost zvolila pouze 2,2% dotazovaných. Nesezdané soužití bez následného

sňatku zvolilo 9% dotazovaných. Soužití „na zkoušku“ a poté sňatek volila většina respondentů – 68,2% a manželství bez předchozího soužití zvolilo 20,6% dotazovaných. (3)

„Celkově lze konstatovat, že mladí lidé jednoznačně preferují sňatek (90%), i když většina z nich by se svým partnerem nejdříve ráda žila, aby si vztah vyzkoušela. Tito lidé předpokládají, že pokud si „vyzkouší“ společný život před sňatkem, do jistě míry se tím přesvědčí o možné úspěšnosti či neúspěšnosti budoucího manželství, i když realita ukazuje, že tento předpoklad není správný.“ (3, str. 70)

Výzkum Ludmily Fialové a výzkum v bakalářské práci se opět lehce liší. Ludmila Fialová dochází k závěru, že mladí lidé chtějí nejprve soužití na zkoušku a teprve potom uzavřít manželství. Ve výzkumu v bakalářské práci sice vyšel velice podobný výsledek, ale pouze u žen. Zatímco muži se manželství nebojí, ženy jsou v tomto směru opatrnější.

K této výzkumné otázce se také vztahovala otázka v dotazníku č. 6 „Jaký máte názor na uzavření manželství?“. Dotazovaní, jak muži, tak ženy, odpovídali velice podobně. Celkem 28 (70%) dotazovaných si myslí, že manželství je vyvrcholení lásky dvou partnerů, a že manželství je důležité kvůli dětem. Velice malé procento dotazovaných si myslí, že manželství je přežitek a zbytečnost.

Katrňák ve své knize uvádí výsledky z výzkumu: *“Nejmenší podíl souhlasu nalézáme u radikálního výroku „manželství je zastaralá instituce“ – ztotožňuje se s ním pětina až čtvrtina dotázaných. Ačkoliv z představ o životních drahách víme, že sňatek a rodičovství jsou v názorech dotazovaných silně asociovány, s výrokem „pokud chce pár dítě, měli by se vzít“ již okolo 40% respondentů nesouhlasí. Nadpoloviční většina dotazovaných souhlasí s výrokem „svatba je dnes zbytečná, dva lidé spolu mohou žít, aniž by se vzali.“ (8, str. 168 – 169)*

V této otázce se výzkum v bakalářské práci a výzkum Katrňáka velice liší. Ve výzkumu v bakalářské práci se muži i ženy shodují, že manželství je vyvrcholení lásky dvou partnerů, a že manželství má svůj význam i kvůli dětem, zatímco v Katrňákově výzkumu se nadpoloviční většina dotazovaných shoduje s výrokem, že je v dnešní době svatba zbytečná.

Výzkumná otázka č. 3: Jaké výhody a nevýhody spatřují muži a ženy v manželství?

V dotazníku byla dále uvedena otázka č. 5 „V kolika letech byste chtěli uzavřít manželství?“. Z výzkumu je možné vyčíst, že obě pohlaví se v tomto názoru shodují. Jako ideální věkové rozmezí pro vstup do manželství volí 26 – 30 let.

Podle Českého statistického úřadu bylo v roce 2013 nejvíce svobodných ženichů ve věku 29 let a svobodných nevěst ve věku 28 let. (28) Což se shoduje s názory mužů i žen na ideální věk pro vstup do manželství, který vyšel z výzkumu v bakalářské práci.

V knize Ludmily Fialové a kol. je uvedeno, že na otázku „Jaký je nejvhodnější věk pro uzavření prvního manželství?“ drtivá většina respondentů odpověděla, že 25 let a to jak u mužů, tak u žen. Ovšem odpovědi se velice lišily v závislosti na pohlaví. U mužů druhou nejpočetnější odpovědí bylo 30 let, zatímco u žen se odpovědi spíše kumulovaly od 25 let níž. V knize je uvedeno, že tedy nejvhodnější průměrný věk mužů je kolem 26,5 roku a u žen 23,5 roku. (3)

Při porovnání těchto dvou výzkumů se výsledky zase tolik neliší. Mladí lidé se většinou shodují, že nejideálnější věk pro uzavření manželství je kolem 24 – 27 let.

V dotazníkové tabulce (č. 8) „Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití“ jednoznačně u mladých lidí bez ohledu na pohlaví převažuje názor, že manželství je výhodnější než nesezdané soužití. Největší výhody spatřují zejména v bezpečném rodinném zázemí, ideálním prostředí pro výchovu dětí, finanční jistoty, možnost dědictví a podávání informací v případě nehody.

Avšak mezi hlavní nevýhody manželství respondenti zařadili obtížný rozchod a z důvodu toho i nedobrovolné trvání v soužití. Mnoho dotazovaných také uvedlo, že nevýhodou manželství je nedostatek osobní svobody a uvítali by i více soukromí.

Fialová ve své knize uvádí, že největší výhody manželství spatřují mladí lidé hlavně ve finanční jistotě, právních zárukách majetkových vztahů a bezpečném a ideálním prostředí pro výchovu a vývoj dětí, ale také, že je pro mladé velice důležitá emocionální stránka manželství. (3)

Mezi největší nevýhodu manželství mladí lidé zařadili omezení osobní svobody. „Často se poukazuje na fakt, že v moderní společnosti dochází k poklesu sňatečnosti právě proto, že mladí lidé dávají přednost životu, který pokud možno neomezí jejich osobní svobodu a individuální rozvoj.“ (3, str. 73) „Téměř dvě pětiny dotazovaných do manželství vstoupit chtějí, ale nejsou připraveni na to, že společnému životu budou muset také něco obětovat.“ (3, str. 74)

Výsledky těchto dvou výzkumů se tolik neliší. V obou výzkumech respondenti volili podobné odpovědi. A to, že hlavní výhodou manželství spatřují v bezpečném rodinném zázemí, finanční a majetkové jistotě a ideálním prostředím pro výchovu dětí. Mezi nevýhody zařadili nedostatek osobní svobody a obtížnější rozchod.

Výzkumná otázka č. 4: Jaké výhody a nevýhody spatřují muži a ženy v nesezdaném soužití?

Další dotazníková otázka č. 7 je: „V dnešní době uzavírají partneři sňatek v pozdějším věku. Proč myslíte, že tomu tak je?“ Na tuto otázku mladí z drtivé většiny odpovídali, že za pozdní uzavírání sňatku může vzdělávání - u žen 9 (15%), u mužů 13 (21,6%) respondentů a budování kariéry – u mužů 15 (25%) a u žen 13 (21,6%) respondentů. Poměrně důležitou roli zde u obou pohlaví zastává i pocit osobní svobody – více u mužů 7 (11,6%) a převážně u žen i pocit nezávislosti 6 (10%).

„Pořadí důležitosti životních plánů“ v knize Fialové a kol. mladé ženy řadí na první místo „Získat dobré postavení v zaměstnání“ zatímco muži tuto skutečnost řadí až na druhé místo a na první příčku nejčastěji staví „Věnovat se svým koníčkům a zájmům“. Ani na třetí příčce se obě pohlaví neshodují. Ženy na tuto příčku řadí vdát se a na čtvrtou mít děti. Avšak u mužů tomu bylo naopak – nejdříve mít děti a poté se oženit.

V tabulce „Stupně důležitost životních plánů na pětibodové škále“ získalo nejvíce bodů u obou pohlaví mít zajímavou a užitečnou práci, na druhé místo oboje pohlaví zařadili žít pro svou rodinu a děti a na třetí místo mladí zařadili mít čas na vlastní zájmy a koníčky. (3, str. 47) Milan Kučera, na základě těchto získaných dat z průzkumu, vypracoval schéma vztahů životních plánů, viz příloha B.

Z těchto výsledků, jak z výzkumu bakalářské práce, tak i z knihy Ludmily Fialové, vyplývá, že mladí lidé staví na vrchní příčky svých životních priorit hlavně získat ideální zaměstnání a budovat kariéru, vzdělání a věnovat se svým koníčkům a zájmům. Manželství a děti řadí až pod tyto skutečnosti.

Názory na nesezdané soužití se v mé dotazníkové tabulce „Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití“ poměrně lišily. Ženy považují nesezdané soužití za výhodné. Nejvíce výhod spatřují v osobní svobodě a soukromí. Hlavní nevýhody nesezdaného soužití ženy spatřují ve finanční nejistotě, nemožnosti dědictví, v potenciálně větší možnosti nevěry a také v nemožnosti podávání informací v případě nehody jejich partnera. Muži hodnotí nesezdané soužití jako nevýhodné. Za nevýhodné považují převážně nemožnost dědictví, nemožnost podávání informací v případě nehody partnerky, méně bezpečné rodinné zázemí a neideální prostředí pro výchovu dětí. Výhody v nesezdaném soužití muži spatřují v osobní svobodě, lehčím rozchodu a více soukromí.

12 ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jaký postoj zaujímá dnešní mladá generace k institutu manželství. Velice mě překvapilo, že mnoho mladých lidí by rádo v budoucnu uzavřelo sňatek a založilo rodinu. Ovšem dle mého názoru mnoho z nich nedokáže nést odpovědnost za takto vážný krok v životě a ani se nechtějí omezovat ve svých zálibách a koníčcích. Staví na poměrně vysokou příčku hodnot svoji osobní svobodu a nezávislost, což je s tvrzením, že chtějí uzavřít sňatek a založit rodinu v poměrně velkém rozporu.

Dílčím cílem bakalářské práce bylo zjistit a porovnat preference mladé generace dle pohlaví k nesezdanému soužití či tradičnímu manželství. Myslím, že mnoho mladých lidí se domnívá, že sňatek je spíše zakořeněný standart v naší společnosti a tak nějak se to od nich očekává, že vstoupí do manželství a založí rodinu. Ovšem dle mého názoru v dnešní době, kdy člověk může svobodně studovat, cestovat a poznávat nové věci, tak se manželství a rodičovství nestaví na vrchní žebříček hodnot mladých lidí. Také se obávám, že manželství za pár desítek let už bude tabu, svatba se stane něčím výjimečným a mnoho lidí bude žít buď single popřípadě promiskuitně.

Dalším z dílčích cílů této bakalářské práce bylo zjistit, zda považují mladí lidé za nutnost či samozřejmost vstup do manželství, v případě těhotenství. Velice mě překvapil výsledek průzkumu, ať už mého či jiných autorů, kteří se touto problematikou zabývají. Mnoho mladých lidí žije velice promiskuitně a velice málo z nich si uvědomuje možné následky, v tomto případě těhotenství, a jak by mu popřípadě čelili. Domnívám se, že mnoho mladých lidí jedná bez uvážení o možných následcích, a také nést jakoukoli odpovědnost za následky svých činů.

Touto bakalářskou prací jsem chtěla upozornit na problémy mladé generace, jako je nezodpovědnost a celkový vztah k manželství a mateřství a byla bych velice ráda, kdyby vedla k zamyšlení mladých lidí v tomto ohledu nad současnou situací.

Zpracování této bakalářské práce mi přineslo mnoho informací o daném tématu a díky výzkumu jsem si uvědomila, že ne každý má v dnešní době zájem žít tradičním modelem rodinného života, jak se společností očekává.

Podle mého názoru by měl i stát více podporovat mladé rodiny a jejich vznik. Přeci jenom se jedná o pokračování naší společnosti – našich zvyků, tradic, jazyka a byla by velká škoda, kdybychom jednou jako národ vymizeli.

Myslím, že by se tato problematika měla dostat do popředí řešení problémů naší společnosti. V dnešní době mnoho mladých lidí má možnost cestovat a studovat. Možná by bylo dobré se na tuto problematiku podívat i z této stránky a zhodnotit zájem o manželství a mateřství u lidí, kteří chtějí studovat a studují vysokou školu a u mladých lidí, kteří např. vystudovali střední školu a už studovat dále nechtějí. Myslím, že by se výsledky oproti výzkumu v bakalářské práci přeci jenom lišily.

13 POUŽITÁ LITERATURA

1. BONGAARTS, J. *Fertility and Reproductive Preference in Post-Transitional Societies*. In KATRŇÁK, T. *Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2010, s. 135. ISBN 978-802-1054-554.
2. ELIÁŠ, K. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012, 1119 s. ISBN 978-80-7208-922-2. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>
3. FIALOVÁ, L., D. HAMPLOVÁ, M. KUČERA, S. VYMĚTALOVÁ, *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. ISBN 80-85850-87-7.
4. GOODY, J. *Proměny rodiny v evropské historii*. 1. vyd. Praha: NLN, 2006. ISBN 80-7106-396-7.
5. HAMPLOVÁ, D., PIKÁLKOVÁ, S. *Manželství, nesezdané soužití a partnerský vztah*. In: Mansfeldová, Z., Tuček, M. (ed.): *Současná česká společnost. Sociologické studie*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002. ISBN 80-7330-009-5.
6. HAMPLOVÁ, D. *Proměny rodinných a profesních startů / Jana Chaloupková (ed.)*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN 978-80-7330-185-9.
7. HAŠKOVÁ, H. *Fenomén bezdětnosti*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7419-020-9.
8. KATRŇÁK, T. *Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-802-1054-554.
9. KLIMEŠ, J. *Partneři a rozchody*. 2. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN: 978-80-7367-745-9.
10. MAŘÍKOVÁ, H. *Proměny současné české rodiny: rodina-gender-stratifikace*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. ISBN 80-85850-93-1.
11. MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003 ISBN 80-86429-19-9.
12. MOŽNÝ, I. *Sociologie rodiny*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. ISBN 80-86429-05-9.
13. MOŽNÝ, I. *Rodina a společnost*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-86429-87-8.

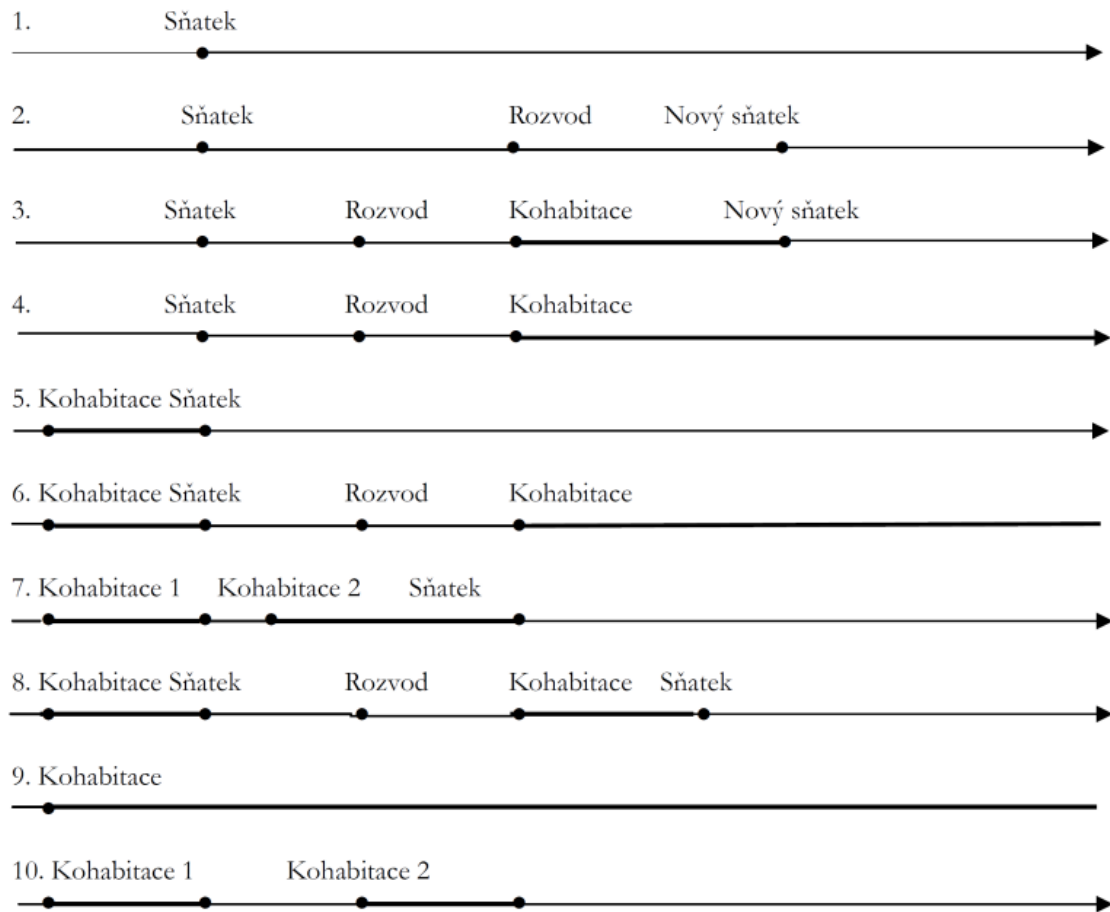
14. MOŽNÝ, I. *Rodina a společnost*. In KATRŇÁK, T. *Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2010, s. 135. ISBN 978-802-1054-554.
15. PLAŇAVA, I. *Manželství a rodiny. Struktura, dynamika, komunikace*. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2000. ISBN 80-7239-039-2.
16. RABUŠIČ, L. *Kde ty všechny děti jsou?*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. ISBN 80-86429-01-6.
17. ŠÍNOVÁ, R., O. ŠMÍD a kol. *Manželství*. 1. vyd. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-046-8
18. ŠŤASTNÁ, A. *Druhé dítě v rodině – preference a hodnotové orientace českých žen*. In KATRŇÁK, T. *Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2010, s. 135. ISBN 978-802-1054-554.
19. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.
20. VÍTEČKOVÁ, M., I. BRABCOVÁ, *Nesezdané soužití – součást proměny rodiny (přehledová studie)*. *Kontakt*, 2010, 12, 488–499, ISSN 1212-4117. Dostupné také z: <http://casopis-zsfju.zsf.jcu.cz/kontakt/administrace/clankyfile/20120423193745659169.pdf>

14 POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE

21. Analýza: Nesezdaná soužití. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2015-03-28].
Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20541791/170227-14.pdf/27ebcd5e-95ba-4ef4-8c65-c2a9bc58f9d8?version=1.0>
22. Domácí násilí v číslech. *ROSA, o.s.: Centrum pro týrané ženy* [online]. 2006 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://rosa-os.cz/domaci-nasili-v-cislech/>
23. Podíl dětí narozených mimo manželství v letech 1950 - 2011. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: http://csugeo.i-server.cz/csu/redakce.nsf/i/podil_deti_narozenyh_mimo_manzelstvi_v letech_1950_2013
24. Sedm argumentů proč se svatbě raději vyhnout. In: *Lidové noviny* [online]. 11.11.2003 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://snoubenci.ascczech.cz/?a=1&b=87&id=1647>
25. Sňatečnost. *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/snatecnost>
26. Sňatečnost a rozvodovost 2013. *Cochem.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://cochem.cz/index.php/informace/statistiky-cr/42-snatecnost-a-rozvodovost-2013>
27. Sňatečnost svobodných žen v letech 1961-2013. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/snatecnost_svobodnych_zen_v letech_1961_2013
28. Sňatky podle věku, ročníku narození, pohlaví a rodinného stavu. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: [http://notes2.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/780030F764/\\$File/13006714rb05.pdf](http://notes2.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/780030F764/$File/13006714rb05.pdf)
29. Ukazatele plodnosti. *Český statistický úřad* [online]. 2011 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: [http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/5D0035A06C/\\$File/400811a2.doc](http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/5D0035A06C/$File/400811a2.doc)
30. Věrnost není slabost. LABUSOVÁ, E. *evalabusova.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.evalabusova.cz/clanky/vernost.php>
31. Zákon o daních z příjmů: § 35ba Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob. In: *586/1992 Sb.* 2015. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/cast3.aspx#par35ba>

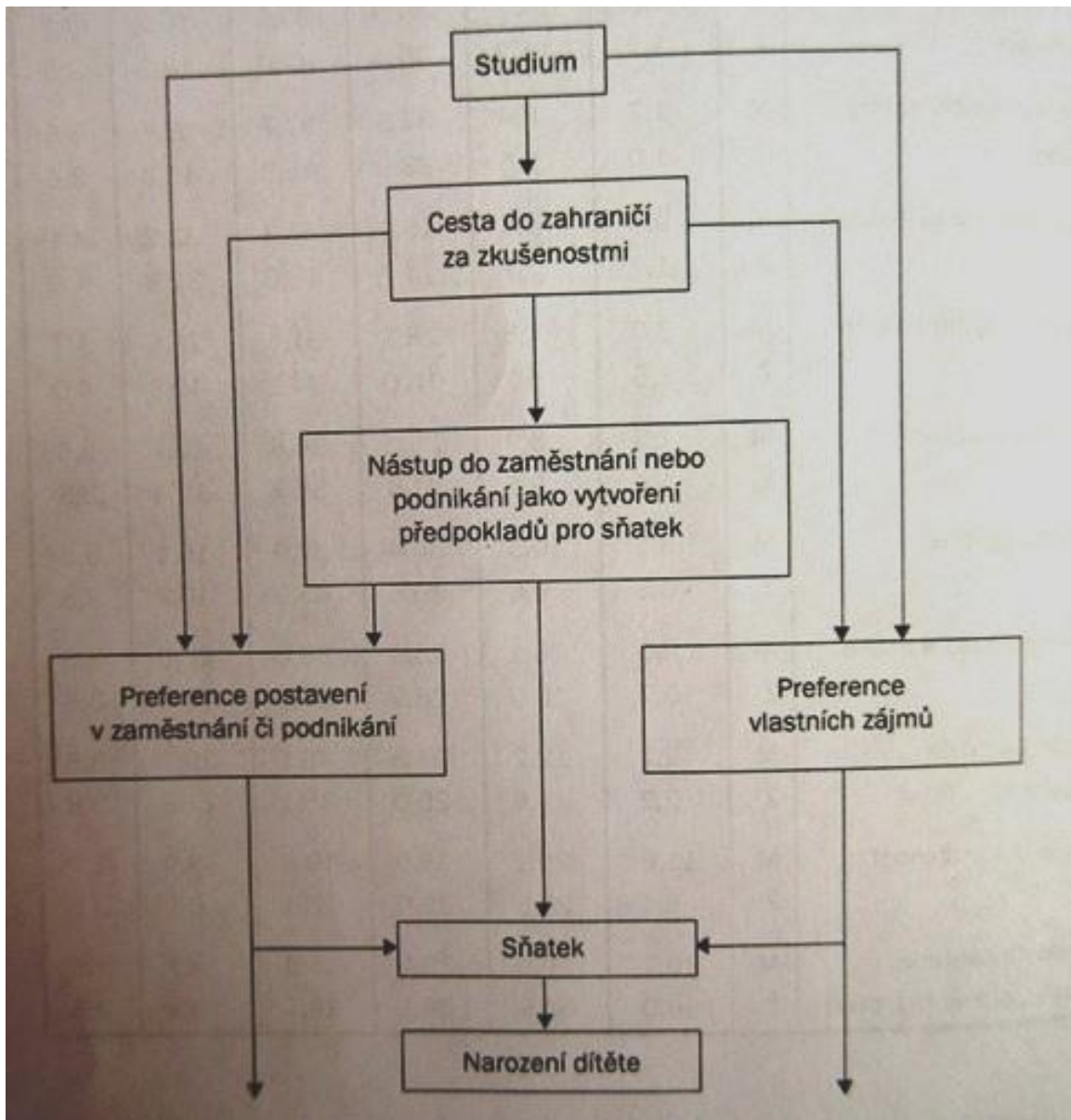
15 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Různorodost fázování partnerských svazků během životního cyklu v současných vyspělých společnostech.



Zdroj: Rabušic (2001, s. 196)

Příloha B – Vztahy životních plánů



Příloha C – Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Lucie Vyčichlová a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Pardubice Fakulty zdravotnických studií obor Zdravotně sociální pracovník. Píši bakalářskou práci na téma „Postoje mladé generace k instituci manželství“. Tímto bych Vás chtěla poprosit o vyplnění dotazníku, který bude sloužit pouze pro účely mé bakalářské práce. Dotazník je zcela anonymní.

Pokyny pro vyplnění:

U otázek vybírejte **pouze jednu možnost**, pokud není uvedeno jinak. Jestliže je součástí otázky i prostor pro Váš názor, využijte ho, prosím. Děkuji za vyplnění dotazníku.

Lucie Vyčichlová

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- muž žena

2. Jaký je Váš věk?

- 18 – 20 21 – 25 26 – 30

3. V jaké rodině jste vyrůstali?

- spokojené manželství rodičů problémové manželství rodičů rozvedení rodiče
 nesezdaní rodiče jiné

4. Co je Vám bližší pro Váš budoucí život?

- manželský sňatek
 nesezdané soužití bez následného sňatku
 nesezdané soužití, ale po určitém čase bych se sňatku nebránil/a
 žádná z možností

⇒ Pokud jste odpověděli v otázce číslo 4 nesezdané soužití bez následného sňatku či žádná z možností, otázku číslo 5 přeskočte a pokračujte otázkou číslo 6.

5. V kolika letech byste chtěli uzavřít manželství?

- Méně než 20 20 – 25 26 – 30 30 a více

Proč právě v tomto věku?.....
.....

6. Jaký máte názor na uzavření manželství? (vyberte 2 možnosti)

- Manželství je samozřejmost

- Manželství je pouze „podepsaná úřední listina“
- Manželství je vyvrcholením lásky dvou partnerů
- Manželství je důležité kvůli dětem
- Manželství je přežitek
- Manželství je důležité kvůli finančnímu zajištění
- Manželství je zbytečnost, nepotřebuji „úřední listinu“, abych s někým mohl/a žít
- Jiné.....

7. V dnešní době uzavírají partneři sňatek v pozdějším věku. Proč myslíte, že tomu tak je? (vyberte 3 možnosti)

Vzdělání	
Kariéra	
Nezávislost	
Nedostatečné příjmy	
Zdraví	
Partner (je ten pravý?)	
Bytové podmínky	
Krátká známost partnera	
Koníčky, zájmy	
Zábava, přátelé, párty	
Pocit svobody	
Cestování	
Možnost lehčího rozchodu	

Jiné:.....
.....

8. Výhody a nevýhody manželství a nesezdaného soužití.

Udělujte + (výhoda) či – (nevýhoda) u tvrzení v tabulce k manželství či nesezdanému soužití dle Vašeho názoru. Pokud spatřujete i jiné výhody a nevýhody v manželství či nesezdaném soužití, dopište je do volných polí.

	Manželství	Nesezdané soužití
Finanční jistota		
Právní záruky majetkových vztahů		
Bezpečné rodinné zázemí		
Ideální prostředí pro výchovu dětí		
Společná finanční zodpovědnost		
Osobní svoboda		
Obtížný rozchod		
Možnost dědictví		
Nedobrovolné trvání v soužití		

Právní závazky k manželovi (ce)		
Více soukromí		
Větší možnost nevěry		
Majetková vyrovnání		
Podávání informací v případě nehody		

9. Dokážete si představit doživotní věrnost?

samozřejmě ano snad ano ne nedokážu si to vůbec představit

10. Chcete mít v budoucnu děti?

ano ne nevím

Pokud ne, proč?.....

.....

⇒ *Pokud jste odpověděli v otázce číslo 10 ne, otázku číslo 11 přeskočte a pokračujte otázkou číslo 12.*

11. V kolika letech byste chtěl/a založit rodinu?

méně než 20 20 – 25 26 – 30 30 a více

Proč v tomto věku?.....

.....

12. V případě, že budete čekat dítě, považujete za nutnost či samozřejmost vstup do manželství?

ano ne nevím